

Beata Świątkowska
Wojciech Hanke
Neonila Szeszenia-Dąbrowska

CHOROBY ZAWODOWE W POLSCE W 2019 ROKU

Publikacja finansowana ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020

CHOROBY ZAWODOWE W POLSCE W 2019 ROKU

OCCUPATIONAL DISEASES
IN POLAND IN 2019

ISBN 978-83-63253-25-7

INSTYTUT MEDYCYNY PRACY IM. PROF. J. NOFERA
CENTRALNY REJESTR CHORÓB ZAWODOWYCH

Beata Świątkowska
Wojciech Hanke
Neonila Szeszenia-Dąbrowska

Choroby zawodowe w Polsce w 2019 roku

Occupational diseases in Poland in 2019

Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera
Centralny Rejestr Chorób Zawodowych

Łódź 2020

Zadanie finansowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020

Autorzy

Beata Świątkowska
Wojciech Hanke
Neonila Szeszenia-Dąbrowska

Opracowanie techniczne danych

Danuta Drożdż

Copyright © Łódź 2020 by Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera

Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera
Oficyna Wydawnicza
św. Teresy 8, 91-348 Łódź

Wydanie I

ISBN 978-83-63253-25-7

Spis treści

Wprowadzenie	9
1. Procedura orzekania i stwierdzenia choroby zawodowej	11
2. Wykaz chorób zawodowych	12
3. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych	16
4. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim	18
5. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według płci, stażu pracy w narażeniu i wieku w chwili rozpoznania	19
6. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według zawodów	22
7. Współczynniki zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.	24
8. Zapadalność na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według rodzajów działalności społeczno-gospodarczej	26
9. Zróżnicowanie terytorialne zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.	30
10. Podsumowanie	35

Tabele

1. Liczba pracujących i liczba zatrudnionych przyjęta za podstawę do obliczeń współczynników zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)	9
2. Kolejność chorób zawodowych według liczby przypadków w Polsce w 2019 r.	17
3. Liczba chorób zawodowych w 2019 r. w stosunku do 2018 r. według jednostek chorobowych	18
4. Choroby zawodowe częściej stwierdzane u mężczyzn w Polsce w 2019 r.	19
5. Choroby zawodowe częściej stwierdzane u kobiet w Polsce w 2019 r.	19
6. Choroby zawodowe stwierdzone w 2019 r. według okresu narażenia i płci	21
7. Choroby zawodowe stwierdzone w 2019 r. według wieku i płci	21
8. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według zawodów	22
9. Choroby zawodowe o najwyższych współczynnikach zapadalności w Polsce w 2019 r. według płci	24
10. Zapadalność na najczęstsze choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. w porównaniu z 2018 r.	24
11. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji PKD i płci	27
12. Dominujące choroby zawodowe stwierdzone w Polsce w 2019 r. w wybranych sekcjach gospodarki narodowej według PKD	29
13. Zapadalność na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według województw i najczęściej stwierdzane jednostki chorobowe	31

Ryciny

1. Struktura chorób zawodowych w Polsce w 2019 r.	16
2. Struktura chorób zawodowych wśród mężczyzn i kobiet w Polsce w 2019 r.	20
3. Choroby zawodowe w Polsce w latach 1998–2019	25
4. Zapadalność na wybrane choroby zawodowe w Polsce w latach 1994–2019	25
5. Struktura zawodowych chorób zakaźnych lub pasożytniczych wśród pracowników rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w Polsce w 2019 r.	28
6. Struktura zawodowych chorób zakaźnych lub pasożytniczych wśród pracowników opieki zdrowotnej i pomocy społecznej w Polsce w 2019 r.	28
7. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.	30
8. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na pylice płuc w Polsce w 2019 r.	32
9. Terytorialne zróżnicowanie występowania ubytku słuchu uznanego za chorobę zawodową w Polsce w 2019 r.	32
10. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby zakaźne lub pasożytnicze w Polsce w 2019 r.	33
11. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby zakaźne lub pasożytnicze w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej w Polsce w 2019 r.	33
12. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby narządu głosu wśród pracujących w edukacji w Polsce w 2019 r.	34

Załącznik 1. Liczba przypadków chorób zawodowych według wybranych cech i współczynniki zapadalności na 100 000 pracujących i na 100 000 zatrudnionych w gospodarce narodowej 36

1.1.	Choroby zawodowe w Polsce w latach 1994–2019	37
1.2.	Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych	38
1.3.	Choroby zawodowe wśród mężczyzn w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych	39
1.4.	Choroby zawodowe wśród kobiet w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych	40
1.5.	Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne w Polsce w 2019 r.	41
1.6.	Pylice płuc w Polsce w 2019 r.	41
1.7.	Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu w Polsce w 2019 r.	41
1.8.	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych w Polsce w 2019 r.	41
1.9.	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym w Polsce w 2019 r.	42
1.10.	Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego w Polsce w 2019 r.	42
1.11.	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników środowiska pracy w Polsce w 2019 r.	42
1.12.	Choroby skóry w Polsce w 2019 r.	43
1.13.	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy w Polsce w 2019 r.	43
1.14.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy w Polsce w 2019 r.	43
1.15.	Zespół wibracyjny w Polsce w 2019 r.	44
1.16.	Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi w Polsce w 2019 r.	44
1.17.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa w Polsce w 2019 r.	44
1.18.	Choroby zawodowe w Polsce w latach 2017–2019 według jednostek chorobowych	45
1.19.	Choroby zawodowe w Polsce według jednostek chorobowych i wieku w 2019 r.	46
1.20.	Choroby zawodowe wśród mężczyzn w Polsce według jednostek chorobowych i wieku w 2019 r.	47
1.21.	Choroby zawodowe wśród kobiet w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych i wieku	48
1.22.	Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych i okresu narażenia na czynnik szkodliwy	49

Załącznik 2. Liczba przypadków chorób zawodowych i współczynniki zapadalności na 100 000 pracujących i na 100 000 zatrudnionych w gospodarce narodowej według województw 51

2.1.	Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według województw i jednostek chorobowych	52
2.2.	Najczęściej stwierdzane choroby zakaźne lub pasożytnicze według województw w Polsce 2019 r.	54
2.3.	Choroby zawodowe w Polsce w latach 2017–2019 według województw	54
2.4.	Lista kolejności województw według liczby przypadków chorób zawodowych w Polsce w 2019 r.	55
2.5.	Lista kolejności województw według wielkości współczynnika zapadalności na 100 000 pracujących na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.	55
2.6.	Lista kolejności województw według wielkości współczynnika zapadalności na 100 000 zatrudnionych na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.	56

Załącznik 3. Liczba przypadków chorób zawodowych i współczynniki zapadalności i współczynniki zapadalności na 100 000 pracujących i 100 000 zatrudnionych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) 57

3.1.	Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji PKD	58
3.2.	Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	59
3.3.	Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	63
3.4.	Pylice płuc w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	64
3.5.	Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	65
3.6.	Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	65
3.7.	Astma oskrzelowa w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	66
3.8.	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	66

3.9.	Ostre uogólnione reakcje alergiczne w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	67
3.10.	Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	67
3.11.	Alergiczny nieżyt nosa w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	67
3.12.	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	68
3.13.	Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	68
3.14.	Nowotwory złośliwe w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	69
3.15.	Choroby skóry w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	70
3.16.	Przewlekłe choroby układu ruchu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	71
3.17.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	72
3.18.	Obustronny trwały ubytek słuchu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	74
3.19.	Zespół wibracyjny w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	75
3.20.	Choroby układu wzrokowego w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	75
3.21.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci	76

Załącznik 4. Liczba przypadków chorób zawodowych w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej 78

4.1.	Choroby zawodowe wśród pracowników opieki zdrowotnej i pomocy społecznej w Polsce w 2019 r. według PKD i jednostek chorobowych	79
4.2.	Choroby zawodowe stwierdzone w Polsce w 2019 r. wśród pracowników opieki zdrowotnej według wybranych zawodów i miejsca pracy	80
4.3.	Choroby zawodowe stwierdzone w Polsce w 2019 r. wśród pracowników opieki zdrowotnej według wybranych zawodów i jednostek chorobowych	80

Tables

1. Number of employed persons and paid employees used for calculation of occupational diseases incidence in Poland in 2019 by Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne (NACE) sections	9
2. Rank-list of occupational diseases by number of cases in Poland in 2019	17
3. Occupational diseases in 2019 in relation to 2018 by nosologic units	18
4. Occupational diseases more frequent among males in Poland in 2019	19
5. Occupational diseases more frequent among females in Poland in 2019	19
6. Occupational diseases in 2019 by duration of exposure and gender	21
7. Occupational diseases in 2019 by age and gender	21
8. Occupational diseases in Poland in 2019 by profession	22
9. Occupational diseases with the highest incidence rate in Poland in 2019 by gender	24
10. Incidence rates of most frequent occupational diseases in Poland in 2019 compared with 2018	24
11. Occupational diseases in Poland in 2019 by NACE sections and gender	27
12. Major categories of occupational diseases in selected NACE sections in Poland in 2019	29
13. Incidence rates of occupational diseases by voivodships and most frequent nosologic units in Poland in 2019	31

Figures

1. Structure of occupational diseases in Poland in 2019	16
2. Structure of occupational diseases among males and female in Poland in 2019	20
3. Occupational diseases in Poland in 1998–2019	25
4. Selected categories of occupational diseases in Poland in 1994–2019	25
5. Structure of infectious or parasitic occupational diseases among agriculture, forestry, hunting and fishing workers in Poland in 2019	28
6. Structure diseases among of infectious or parasitic occupational health care and social workers in Poland in 2019	28
7. Spatial distribution of the incidence rate of occupational diseases in Poland in 2019	30
8. Spatial distribution of the incidence rate of pneumoconioses in Poland in 2019	32
9. Spatial distribution of the incidence rate of hearing loss in Poland in 2019	32
10. Spatial distribution of the incidence rate of infectious or parasitic diseases in Poland in 2019	33
11. Spatial distribution of the incidence rate of infectious or parasitic diseases among health and social workers in Poland in 2019	33
12. Spatial distribution of the incidence rate of chronic voice disorders among education workers in Poland in 2019	34

Annex 1. Number of cases of occupational diseases and incidence rates per 100 000 employed persons and per 100 000 paid employees in national economy

36

1.1. Occupational diseases in Poland in 1994–2019	37
1.2. Occupational diseases in Poland in 2019 by nosologic units	38
1.3. Occupational diseases among males in Poland in 2019 by nosologic units	39
1.4. Occupational diseases among females in Poland in 2019 by nosologic units	40
1.5. Acute and chronic intoxications with chemical substances and their sequels in Poland in 2019	41
1.6. Pneumoconioses in Poland in 2019	41
1.7. Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust in Poland in 2019	41
1.8. Extrinsic allergic alveolitis in Poland in 2019	41
1.9. Chronic voice disorders due to excessive vocal effort in Poland in 2019	42
1.10. Diseases caused by ionizing radiation in Poland in 2019	42
1.11. Malignant neoplasms induced by carcinogens present in work environment in Poland in 2019	42
1.12. Diseases of skin in Poland in 2019	43
1.13. Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed in Poland in 2019	43
1.14. Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed in Poland in 2019	43
1.15. Vibration syndrome in Poland in 2019	44
1.16. Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents in Poland in 2019	44

1.17.	Infectious or parasitic diseases and their sequels in Poland in 2019	44
1.18.	Occupational diseases in Poland in 2017–2019 by nosologic units	45
1.19.	Occupational diseases in Poland by age and nosologic units in 2019	46
1.20.	Occupational diseases in Polish males population by age and nosologic units in 2019	47
1.21.	Occupational diseases in Polish females population in 2019 by age and nosologic unit	48
1.22.	Occupational diseases in Poland in 2019 by nosologic units and duration of exposure to harmful agent	49

Annex 2. Number of cases of occupational diseases and incidence rates per 100 000 employed persons and per 100 000 paid employees in national economy by voivodships **51**

2.1.	Occupational diseases in Poland in 2019 by voivodships and nosologic units	52
2.2.	The most frequent infectious or parasitic diseases by voivodships in Poland in 2019	54
2.3.	Occupational diseases in Poland in 2017–2019 by voivodships	54
2.4.	Rank-list of voivodships by number of cases of occupational diseases in Poland in 2019	55
2.5.	Rank-list of voivodships by rate per 100 000 employed persons in Poland in 2019	55
2.6.	Rank-list of voivodships by rate per 100 000 paid employees in Poland in 2019.....	56

Annex 3. Number of cases of occupational diseases and incidence rates per 100 000 employed persons and per 100 000 paid employees by Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne (NACE) **57**

3.1.	Occupational diseases in Poland in 2019 by NACE sections	58
3.2.	Occupational diseases in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	59
3.3.	Acute and chronic intoxications with chemical substances and their sequels in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	63
3.4.	Pneumoconioses in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	64
3.5.	Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	65
3.6.	Chronic obstructive bronchitis in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	65
3.7.	Bronchial asthma in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	66
3.8.	Extrinsic allergic alveolitis in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	66
3.9.	Acute general allergic reactions in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	67
3.10.	Lung diseases induced by hard metals dust in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	67
3.11.	Allergic rhinitis in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	67
3.12.	Chronic voice disorders due to excessive vocal effort in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	68
3.13.	Diseases caused by ionizing radiation in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	68
3.14.	Malignant neoplasms in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	69
3.15.	Skin diseases in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	70
3.16.	Chronic diseases of locomotor system in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	71
3.17.	Chronic diseases of peripheral nervous system in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	72
3.18.	Bilateral permanent noise-induced hearing loss in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions ..	74
3.19.	Vibration syndrome in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	75
3.20.	Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions	75
3.21.	Infectious or parasitic diseases and their sequels in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions .	76

Annex 4. Number of cases of occupational diseases among health and social workers **78**

4.1.	Occupational diseases among health and social workers in Poland in 2019 by nosologic units and NACE groups and classes	79
4.2.	Occupational diseases among health care employees by profession and workplace in Poland in 2019	80
4.3.	Occupational diseases among health care employees by selected professions and nosologic units in Poland in 2019	80

Wprowadzenie

Monografia „Choroby zawodowe w Polsce” jest cykliczną publikacją skierowaną do wszystkich osób zainteresowanych problematyką chorób zawodowych. Roczne opracowania stanowią jedyne pełne źródło informacji o stwierdzonych w Polsce chorobach zawodowych. Publikacje te przygotowywane są przez Instytut Medycyny Pracy (IMP) im. prof. dra J. Nofera w Łodzi od 1971 r. Co roku powstaje nowy zbiór stwierdzonych w roku poprzednim chorób zawodowych, tworząc w ten sposób bank danych opisujących obecnie ponad 326 000 przypadków. W 1999 r. został

zarejestrowany w Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych pod nazwą Centralny Rejestr Chorób Zawodowych Instytutu Medycyny Pracy im. prof. dra J. Nofera w Łodzi.

Kodeks Pracy w art. 237 § 4 nakłada na Ministerstwo Zdrowia obowiązek określenia – w rozporządzeniu – sposobu dokumentowania chorób zawodowych i ich skutków, a także obliuguje do utworzenia i prowadzenia ich rejestru. Wykonaniem powyższej delegacji są Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jedno-

Tabela 1. Liczba pracujących i liczba zatrudnionych przyjęta za podstawę do obliczeń współczynników zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)*

Table 1. Number of employed persons and paid employees used for calculation of occupational diseases incidence in Poland in 2019 by Nomenclature statistique des Activités économiques dans la Communauté Européenne (NACE) sections*

Sekcja Section	Nazwa grupowania Description	Pracujący Employed	Zatrudnieni Paid employees
		w tysiącach in thousand	
	Ogółem / Total	15949,7	11792,0
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo / Agriculture, hunting, forestry and fishing	2382,9	149,2
B	Górnictwo i wydobywanie / Mining and quarrying	138,6	137,1
C	Przetwórstwo przemysłowe / Manufacturing	2811,8	2633,5
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę / Electricity, gas, steam and air conditioning supply	124,1	122,6
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja / Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	159,2	154,0
F	Budownictwo / Construction	967,0	704,3
G	Handel; naprawa pojazdów samochodowych / Trade; repair of motor vehicles	2360,9	1903,9
H	Transport i gospodarka magazynowa / Transportation and storage	901,0	763,7
I	Zakwaterowanie i gastronomia / Accommodation and catering	295,9	241,6
J	Informacja i komunikacja / Information and communication	381,6	292,4
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa / Financial and insurance activities	354,1	298,7
L	Obsługa rynku nieruchomości / Real estate activities	227,7	189,6
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna / Professional, scientific and technical activities	707,0	467,5
N	Administrowanie i działalność wspierająca / Administrative and support service activities	572,1	509,3
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne / Public administration and defence; compulsory social security	988,2	988,2
P	Edukacja / Education	1189,0	1147,0
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna / Human health and social work activities	908,9	748,6
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją / Arts, entertainment and recreation	157,3	138,7
S	Pozostała działalność usługowa / Other service activities	322,3	202,3

* Źródło: Pracujący w gospodarce narodowej w 2018 r., GUS, Warszawa 2019 r. / Source: Employment in national economy in 2018, GUS, Warszawa 2019.

lity DzU z 2013 r., poz. 1367) oraz Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (tekst jednolity DzU z 2013 r., poz. 1379 z późn. zm.).

Powyższe akty prawne ujmują w jednolity system wszystkie zagadnienia związane z chorobami zawodowymi występującymi w Polsce, w tym także sprawę Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych przez zobowiązanie IMP do jego utworzenia i prowadzenia. Od 2017 r. zadanie to finansowane jest ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016–2020.

Analiza występowania chorób zawodowych w 2019 r. została przeprowadzona na podstawie danych zawartych w indywidualnych „Kartach stwierdzenia choroby zawodowej”, przesyłanych z całego kraju przez stacje sanitarno-epidemiologiczne do Centralnego Rejestru Chorób Zawodowych IMP w Łodzi. Dane te w niniejszej monografii przedstawione są w postaci liczb bezwzględnych i współczynników zapadalności według wykazu chorób zawodowych obowiązującego na mocy wyżej cytowanego rozporządzenia z 2009 r. Współczynniki zapadalności obliczone zostały w stosunku do liczby osób pracujących lub liczby osób zatrudnionych

na podstawie stosunku pracy według danych Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) (tabela 1). Do obliczenia współczynników przedstawionych w monografii przyjęte zostały najnowsze dostępne dane, tj. za rok 2018. Liczba pracujących wynosiła wtedy 15 949,7 a zatrudnionych – 11 792,0. Liczba pracujących jest bardziej miarodajna dla tych rodzajów działalności, w których istnieje duża różnica między liczbą zatrudnionych i liczbą pracujących (np. rolnictwo).

Informacje o chorobach zawodowych ujęte w monografii uwzględniają płeć i wiek osób, u których stwierdzono chorobę zawodową, okres narażenia na czynnik szkodliwy, rodzaj działalności oraz zawód chorego (na podstawie 2-cyfrowych kategorii Klasyfikacji zawodów i specjalności). Opracowanie zawiera także informacje o współczynnikach zapadalności na choroby zawodowe na 100 000 pracujących oraz na 100 000 zatrudnionych według jednostek chorobowych, sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) oraz województw.

W tabelach przedstawiających liczbę chorób zawodowych według rodzajów działalności społeczno-gospodarczej wymieniono tylko te sekcje PKD, w których poszczególne choroby wystąpiły. Zabieg ten nie zmniejsza zawartości informacyjnej tabel.

1. Procedura orzekania i stwierdzenia choroby zawodowej

Definicję choroby zawodowej podano w art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jednolity DzU z 2019 r., poz. 1040). Za chorobę zawodową uważa się chorobę wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że choroba została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanych „narażeniem zawodowym”. Rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym albo po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod

warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

Sposób i tryb postępowania dotyczący zgłaszania podejrzenia, rozpoznania i stwierdzenia choroby zawodowej wraz z wzorami obowiązującej dokumentacji określone są w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jednolity DzU z 2013 r., poz. 1367) oraz Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie sposobu dokumentowania chorób zawodowych i skutków tych chorób (tekst jednolity DzU z 2013 r., poz. 1379 z późn. zm.).

Skrócony schemat trybu postępowania dotyczący zgłaszania podejrzenia, rozpoznania i stwierdzenia choroby zawodowej

I instancja	
Podejrzenie	Zgłoszenia podejrzenia dokonuje: pracodawca, zatrudniony aktualnie pracownik wyłącznie przez lekarza sprawującego nad nim profilaktyczną opiekę zdrowotną, pracownik aktualnie niezatrudniony, lekarz, lekarz dentysta. Podejrzenie choroby zawodowej zgłasza się właściwemu państwowemu inspektorowi sanitarnemu i właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy, których właściwość ustala się według miejsca, w którym praca jest lub była wykonywana lub według krajowej siedziby pracodawcy w przypadku, gdy dokumentacja dotycząca narażenia zawodowego jest gromadzona w tej siedzibie. Lekarz zgłasza podejrzenie choroby zawodowej do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy. Zgłoszenia do właściwego powiatowego inspektora sanitarnego i państwowego inspektora pracy dokonuje lekarz zatrudniony w jednostce orzeczniczej.
Rozpoznanie orzeczenie	Rozpoznanie choroby zawodowej dokonuje lekarz spełniający wymagania kwalifikacyjne, zatrudniony w jednej z jednostek orzeczniczych. Jednostkami orzeczniczymi I stopnia są: – poradnie chorób zawodowych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy, – kliniki i poradnie chorób zawodowych uniwersytetów medycznych (akademii medycznych), – poradnie chorób zakaźnych wojewódzkich ośrodków medycyny pracy albo przychodnie i oddziały chorób zakaźnych poziomu wojewódzkiego – w zakresie chorób zawodowych zakaźnych i pasożytniczych, – podmioty lecznicze, w których nastąpiła hospitalizacja w zakresie rozpoznawania chorób zawodowych u pracowników hospitalizowanych z powodu wystąpienia ostrych objawów choroby.
Stwierdzenie decyzja administracyjna	Decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej lub o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydaje właściwy państwowy inspektor sanitarny na podstawie materiału dowodowego, a w szczególności danych zawartych w orzeczeniu lekarskim, wydanym przez lekarza jednostki orzeczniczej, oraz ocenę narażenia zawodowego pracownika lub byłego pracownika.
II instancja	
Rozpoznanie orzeczenie	Jeśli pracownik lub były pracownik badany w jednostce orzeczniczej I stopnia nie zgadza się z treścią orzeczenia lekarskiego, może złożyć wniosek o ponowne badanie lekarskie w jednostce orzeczniczej II stopnia w terminie 14 dni od daty otrzymania orzeczenia, za pośrednictwem lekarza orzecznika, który je wydał. Jednostkami orzeczniczymi II stopnia są instytuty badawcze w dziedzinie medycyny pracy.
Stwierdzenie decyzja administracyjna	Od decyzji właściwego państwowego inspektora sanitarnego wydanej w I instancji odwołać się może zarówno pracownik, jak i pracodawca w terminie 14 dni od dnia otrzymania decyzji – do właściwego państwowego inspektora sanitarnego II instancji: państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego / Głównego Inspektora Sanitarnego*.

* Decyzja wydana przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego w II instancji jest ostateczna i przysługuje na nią skarga do właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Od wyroku właściwego wojewódzkiego sądu administracyjnego przysługuje skarga kasacyjna do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni.

2. Wykaz chorób zawodowych

Aktualny wykaz chorób zawodowych został wprowadzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych

(tekst jednolity DzU z 2013 r., poz. 1367) i obowiązuje od lipca 2009 r.

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Skrócona nazwa stosowana w tabelach w niniejszym biuletynie* <i>Name used in the tables in this bulletin*</i>
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne / <i>Acute and chronic intoxications with chemical substances and their sequels</i>	Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i> pylica krzemowa / <i>silicosis</i> pylica górników kopalń węgla / <i>coal workers' pneumoconiosis</i> pylico-gruźlica / <i>pneumoconiosis associated with tuberculosis</i> pylica spawaczy / <i>welders' pneumoconiosis</i> pylica azbestowa oraz pozostałe pylice krzemianowe / <i>asbestosis and other pneumoconioses due to silicates</i> pylica talkowa / <i>pneumoconiosis due to talc</i> pylica grafitowa / <i>graphite fibrosis</i> pylice wywołane pyłami metali / <i>pneumoconioses due to metal dusts</i>	
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i> rozległe zgrubienia opłucnej / <i>diffuse thickening of pleura</i> rozległe blaszki opłucnej lub osierdzia / <i>diffuse plaques of pleura or pericardium</i> wysięk opłucnowy / <i>pleural exudate</i>	
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, które spowodowało trwałe upośledzenie sprawności wentylacyjnej płuc z obniżeniem natężonej objętości wydechowej pierwszosekundowej (FEV ₁) poniżej 60% wartości należnej, wywołane narażeniem na pyły lub gazy drażniące, jeżeli w ostatnich 10 latach pracy zawodowej co najmniej w 30% przypadków stwierdzono na stanowisku pracy przekroczenia najwyższych dopuszczalnych stężeń / <i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation (FEV₁ < 60% of predicted value) induced by exposure to dusts and irritant gases, if an excess of TLV was documented within the last 10 years in at least 30% measurements of occupational exposure</i>	Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	
Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i> postać ostra i podostra / <i>acute or sub-acute form</i> postać przewlekła / <i>chronic form</i>	
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Skrócona nazwa stosowana w tabelach w niniejszym biuletynie* <i>Name used in the tables in this bulletin*</i>
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	
Przedziurawienie przegrody nosa wywołane substancjami o działaniu żrącym lub drażniącym / <i>Nasal septum perforation induced by irritant and corrosive agents</i>	Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat / <i>Chronic voice disorders due to excessive vocal effort lasting at least 15 years</i> guzki głosowe twarde / <i>hard vocal nodules</i> wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych / / <i>secondary hypertrophic changes of vocal folds</i> niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią / / <i>paresis of internal muscles of larynx with fusiform insufficiency of glottis and persistent hoarseness</i>	Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	
ostra choroba popromienna uogólniona po napromieniowaniu całego ciała lub przeważającej jego części / <i>acute generalised radiation sickness as a consequence of whole body, or greater part of body, irradiation</i>	ostra choroba popromienna uogólniona / <i>acute generalised radiation sickness</i>
ostra choroba popromienna o charakterze zmian zapalnych lub zapalno-martwiczych skóry i tkanki podskórnej / <i>acute radiation sickness of the type of inflammatory or inflammatory-necrotic changes of skin or subcutaneous tissue</i>	ostre popromienne zmiany zapalne skóry i tkanki podskórnej / <i>acute inflammatory changes of skin due to radiation</i>
przewlekłe popromienne zapalenie skóry / <i>chronic dermatitis due to radiation</i>	
przewlekłe uszkodzenie szpiku kostnego / <i>chronic lesion of bone marrow</i>	
zaćma popromienna / <i>cataract due to radiation</i>	
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi / <i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>	Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>
rak płuca, rak oskrzela / <i>lung cancer, bronchus cancer</i>	
międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej / <i>pleural or peritoneal mesothelioma</i>	
nowotwór układu krwiotwórczego / <i>neoplasms of haematopoietic system</i>	
nowotwór skóry / <i>skin cancer</i>	
nowotwór pęcherza moczowego / <i>bladder cancer</i>	
nowotwór wątroby / <i>malignant neoplasms of liver</i>	
rak krtani / <i>larynx cancer</i>	
nowotwór nosa i zatok przynosowych / <i>malignant neoplasms of nose and accessory sinuses</i>	
nowotwory wywołane działaniem promieniowania jonizującego z prawdopodobieństwem indukcji przekraczającym 10% / <i>malignant neoplasms for which the probability of induction by radiation is greater than 10%</i>	

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Skrócona nazwa stosowana w tabelach w niniejszym biuletynie* <i>Name used in the tables in this bulletin*</i>
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	
alergiczne kontaktowe zapalenie skóry / <i>allergic contact dermatitis</i>	
kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia / <i>irritant contact dermatitis</i>	
trądzik olejowy, smarowy lub chlorowy o rozległym charakterze / <i>oil acne, chloroacne, coal tar acne of diffuse nature</i>	trądzik olejowy, smarowy lub chlorowy / <i>oil acne, chloroacne, coal tar acne</i>
drożdżakowe zapalenie skóry rąk u osób pracujących w warunkach sprzyjających rozwojowi drożdżaków chorobotwórczych / <i>candida infections: hand intertrigo, nail dystrophy with paronychia due to working conditions</i>	drożdżakowe zapalenie skóry rąk / <i>candida infections</i>
grzybice skóry u osób stykających się z materiałem biologicznym pochodzącym od zwierząt / <i>dermatophyte infections due to contact with biological material from animals</i>	grzybice skóry / <i>dermatophyte infections</i>
pokrzywka kontaktowa / <i>contact urticaria</i>	fotodermatozy zawodowe / <i>photodermatoses</i>
fotodermatozy zawodowe / <i>occupational photodermatoses</i>	
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy / <i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>	
przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki / <i>tendovaginitis</i>	Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>
przewlekłe zapalenie kaletki maziowej / <i>bursitis</i>	
przewlekłe uszkodzenie łąkotki u osób wykonujących pracę w pozycji kłęzącej lub kucznej / <i>chronic lesion of meniscus due to the job performed in kneel or squat position</i>	
przewlekłe zapalenie okołostawowe barku / <i>periarticular inflammation of shoulder joint</i>	
przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej / <i>epicondylitis of shoulder bone</i>	
zmęczeniowe złamanie kości / <i>fatigue-induced bone fracture</i>	
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed</i>	
zespół cieśni w obrębie nadgarstka / <i>carpal tunnel syndrome</i>	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>
zespół rowka nerwu łokciowego / <i>groove of ulnar nerve syndrome</i>	
zespół kanału de Guyona / <i>Guyoni tunnel syndrome</i>	
uszkodzenie nerwu strzałkowego wspólnego u osób wykonujących pracę w pozycji kucznej / <i>common fibular nerve lesion in persons working in squat position</i>	
Obustronny trwały odbiorczy ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo-nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczony jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz / <i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear or sensorineural type, amounting to at least 45 dB in better ear as a pure tone average for 1,2 and 3 kHz audiometric frequencies</i>	
	Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Skrócona nazwa stosowana w tabelach w niniejszym biuletynie* <i>Name used in the tables in this bulletin*</i>
<p>Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i></p> <p>postać naczyniowo-nerwowa / <i>vibratory angioneuropathy</i></p> <p>postać kostno-stawowa / <i>osteoarticular form</i></p> <p>postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawowa / <i>mixed form: angioneuropathy and osteoarticular disorders</i></p>	
<p>Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i></p> <p>choroba dekompresyjna / <i>decompression sickness</i></p> <p>urazy ciśnieniowe / <i>barotrauma</i></p> <p>następstwa oddychania mieszaninami gazowymi pod zwiększonym ciśnieniem / <i>sequels of compressed air breathing</i></p>	
<p>Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i></p> <p>udar cieplny albo jego następstwa / <i>heat stroke and its sequels</i></p> <p>wyczerpanie cieplne albo jego następstwa / <i>heat exhaustion and its sequels</i></p> <p>odmrożyny / <i>frostbites</i></p>	
<p>Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi / <i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i></p> <p>alergiczne zapalenie spojówek / <i>allergic conjunctivitis</i></p> <p>ostre zapalenie spojówek wywołane promieniowaniem nadfioletowym / <i>acute conjunctivitis induced by ultraviolet radiation</i></p> <p>epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek lub rogówki / <i>epidemic viral conjunctivitis or keratitis</i></p> <p>zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi / <i>keratopathy induced by irritant agents</i></p> <p>zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego / <i>cataract induced by infrared or long-wave ultraviolet radiation</i></p> <p>centralne zmiany zwyrodnieniowe siatkówki i naczyniówki wywołane krótkofalowym promieniowaniem podczerwonym lub promieniowaniem widzialnym z obszaru widma niebieskiego / <i>central retinal and choroidal degeneration induced by short-wave infrared radiation or visible radiation of blue spectrum</i></p>	<p>Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i></p> <p>zwyrodnienie rogówki / <i>keratopathy</i></p> <p>zaćma / <i>cataract</i></p> <p>centralne zmiany zwyrodnieniowe siatkówki i naczyniówki / <i>central retinal and choroidal degeneration</i></p>
<p>Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa / <i>Infectious or parasitic diseases or their sequels</i></p>	

* Niektóre nazwy zostały skrócone w celu uproszczenia opisu tabel / *Some names were cut down to simplify description of the tables.*

3. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych

W 2019 r. stwierdzono w Polsce 2065 przypadków chorób zawodowych – najczęściej rejestrowanymi były choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa – 700 przypadków, tj. 33,9% chorób zawodowych. Zdecydowanie przeważała tu borelioza z liczbą 628 przypadków, stanowiąc 89,7% tej grupy. U 30 osób rozpoznano gruźlicę (4,3% wszystkich chorób zakaźnych). Orzeczono 17 przypadków wirusowego zapalenia wątroby (WZW), w 9 przypadkach było to WZW typu C i po 4 przypadki typu A i B.

Drugą grupą pod względem liczby zgłaszanych schorzeń były pylice płuc – 453 przypadki (21,9% patologii zawodowych). Dominowały pylice górników kopalń węgla – 240 przypadków (53,0% w tej grupie), pylica azbestowa – 114 przypadków (25,2%) i pylica krzemowa – 86 przypadków (19,0%).

Na trzecim miejscu znalazły się przewlekłe choroby narządu głosu – 268 przypadków, co daje 13,0% wszystkich chorób zawodowych. Dominowały niedowłady mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dys-

fonią – 178 stwierdzeń (66,4% w tej grupie), i wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych – 82 przypadki (30,6%).

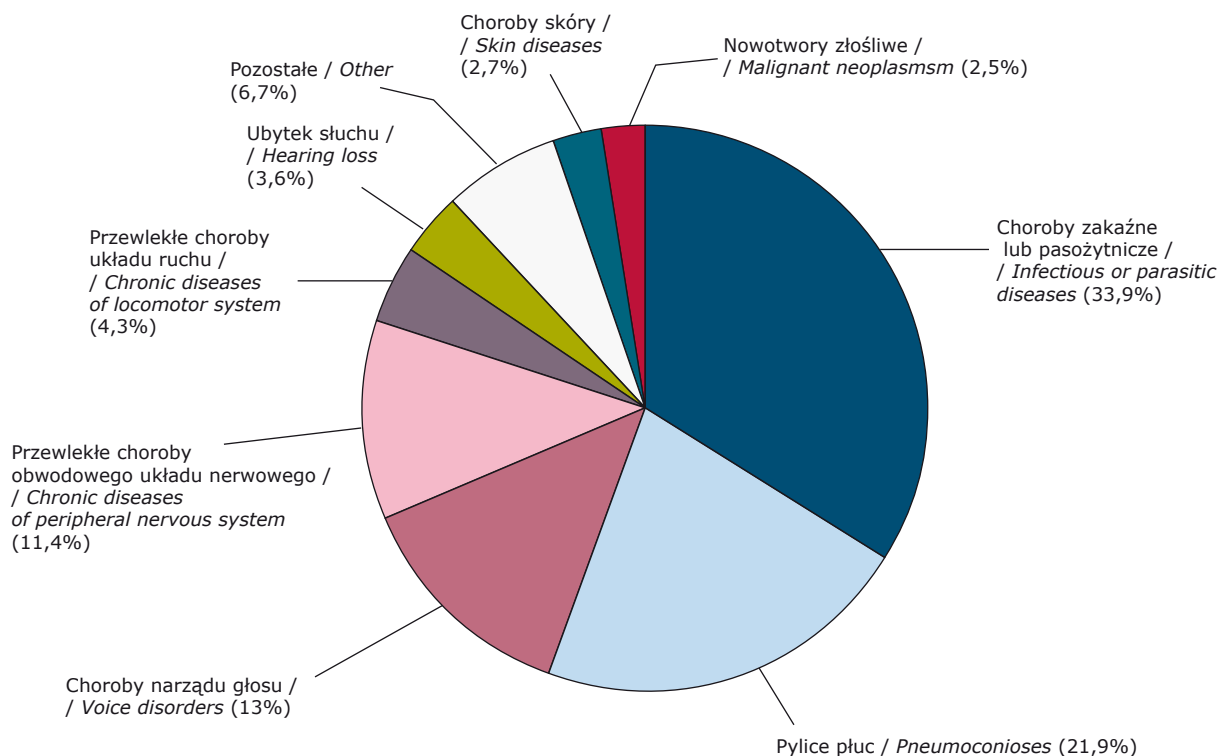
Następną grupę stanowiły przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego stwierdzone u 236 osób (11,4% wszystkich przypadków chorób zawodowych). W 228 przypadkach był to zespół cieśni w obrębie nadgarstka, stanowiący 96,6% tej grupy.

Przewlekłe choroby układu ruchu z liczbą 89 przypadków znalazły się na piątym miejscu, stanowiąc 4,3% ogólnej liczby chorób zawodowych. Największy udział w tej grupie miało przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej (30 przypadków, tj. 33,7%), przewlekłe zapalenie okołostawowe barku (25 przypadków, tj. 28,1%) i przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki (24 przypadki, tj. 26,9% tej grupy).

Kolejne miejsce zajmuje obustronny trwały ubytek słuchu – 75 przypadków, z udziałem 3,6% wśród wszystkich zarejestrowanych chorób zawodowych.

Odnotowano 56 przypadków chorób skóry (2,7% wszystkich przypadków chorób zawodowych).

Ogółem: 2065 przypadków / Total: 2065 cases

Ryc. 1. Struktura chorób zawodowych w Polsce w 2019 r.
Fig. 1. Structure of occupational diseases in Poland in 2019

Tabela 2. Kolejność chorób zawodowych według liczby przypadków w Polsce w 2019 r.
Table 2. Rank-list of occupational diseases by number of cases in Poland in 2019

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Przypadki Cases [n (%)]
Ogółem / <i>Total</i>	2065 (100,0)
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	700 (33,9)
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	453 (21,9)
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	268 (13,0)
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	236 (11,4)
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	89 (4,3)
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	75 (3,6)
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	56 (2,7)
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	52 (2,5)
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	38 (1,8)
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	31 (1,5)
Zewnątrzpoходne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	26 (1,3)
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	19 (0,9)
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	9 (0,4)
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	5 (0,2)
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	3 (0,2)
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	2 (0,1)
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1 (0,1)
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1 (0,1)
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1 (0,1)

W 42 przypadkach (75,0% grupy) były to alergiczne kontaktowe zapalenia skóry, a w 11 – kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia (19,6%).

Stwierdzono 52 przypadki nowotworów stanowiące 2,5% wszystkich chorób. Jako główny czynnik przyczynowy nowotworu najczęściej wymieniano azbest (36 przypadków) i wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne (WWA) (5 przypadków). Najliczniej stwierdzane były międzybłoniaki opłucnej (23 przypadki) i raki płuca (20 przypadków).

Łączny udział 8 wymienionych grup patologii wynosił 93,3% wszystkich chorób zawodowych (ryc. 1, tabela 2).

W dalszej kolejności zgłaszane były: astma z liczbą 38 stwierdzonych przypadków (1,8% ogółu stwier-

dzonych chorób), choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu – 31 przypadków (1,5%), zewnątrzpoходne zapalenie pęcherzyków płucnych – 26 przypadków (1,3%).

Udział mniejszy niż 1,0% miały: alergiczny nieżyt nosa (19 przypadków – 0,9%), zespół wibracyjny (9 przypadków – 0,4%), choroby układu wzrokowego (5 przypadków – 0,2%), zatrucia (3 przypadki – 0,2%), choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego (2 przypadki – 0,1%). Stwierdzono po 1 przypadku przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli, ostrej uogólnionej reakcji alergicznej i choroby płuc wywołanej pyłem metali twardych stanowiące po 0,1%.

4. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. w porównaniu z rokiem poprzednim

W 2019 r. liczba nowo stwierdzonych chorób zawodowych w porównaniu do 2018 r. zwiększyła się o 43 przypadki, tj. o 2,1% (tabela 3). W liczbach bezwzględnych największy wzrost odnotowano w pylicach płuc (o 61 przypadków), przewlekłych chorobach obwodowego układu nerwowego (o 36 przypadków) i chorobach zakaźnych lub pasożytniczych (o 34 przypadki).

Największy spadek zanotowano w liczbie ubytku słuchu i nowotworów złośliwych (odpowiednio o 36 i 25 przypadków).

Porównania liczby stwierdzonych chorób zawodowych w analizowanym roku 2019 w zestawieniu z rokiem poprzednim przedstawiono w tabeli 3.

Tabela 3. Liczba chorób zawodowych w 2019 r. w stosunku do 2018 r. według jednostek chorobowych
Table 3. Occupational diseases in 2019 in relation to 2018 by nosologic units

Jednostki chorobowe <i>Nosologic units</i>	Przypadki Cases [n]			Zmiana Change [%]
	2018	2019	Δ	
Ogółem / <i>Total</i>	2022	2065	+43	+2,1
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	2	3	+1	*
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	–	–		
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	392	453	+61	+15,6
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	27	31	+4	+14,8
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	4	1	–3	*
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	46	38	–8	–17,4
Zewnętrzne pochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	22	26	+4	+18,2
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	–	1	+1	*
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	–	–		
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	–	–		
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1	1		
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	19	19		
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	–	–		
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	–	–		
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	282	268	–14	–5,0
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	–	2	+2	*
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	77	52	–25	–32,5
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	59	56	–3	–5,1
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	93	89	–4	–4,3
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	200	236	+36	+18,0
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	111	75	–36	–32,4
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	17	9	–8	*
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	–	–		
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	–	–		
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	4	5	+1	*
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa / <i>Infectious or parasitic diseases and their sequels</i>	666	700	+34	+5,1

* Jeśli liczba przypadków w 2019 r. była mniejsza od 10, nie obliczano wzrostu lub spadku w procentach / *Percentage not calculated if number of cases in 2019 was smaller than 10.*

5. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według płci, stażu pracy w narażeniu i wieku w chwili rozpoznania

W strukturze chorób zawodowych w 2019 r. według płci po raz kolejny przeważali mężczyźni. Stwierdzono wśród nich 1213 przypadków, tj. 58,7% ogółu chorób zawodowych. Mężczyźni zapadali najczęściej na choroby zakaźne lub pasożytnicze – stwierdzano u nich także ich następstwa (36,0%), pylice płuc (34,8% zgłoszonych przypadków), ubytek słuchu (6,1%), nowotwory złośliwe (3,8%), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego (3,5%), przewlekłe choroby układu ruchu (3,1%), przewlekłe choroby narządu głosu (2,6%), astmę oskrzelową (2,4%) i po 2,1% choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu i choroby skóry.

W populacji kobiet najliczniejszą grupę chorób zawodowych stanowiły choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa (30,9%), przewlekłe choroby

narządu głosu (27,7%), przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego (22,8%), przewlekłe choroby układu ruchu (6,1%), pylice płuc i choroby skóry (po 3,6%) (ryc. 2).

W grupach chorób takich jak pylice płuc i ubytek słuchu udział mężczyzn wynosił ponad 90%. Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa, przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli i choroba płuc wywołana pyłem metali twardych występowały tylko u mężczyzn (tabela 4).

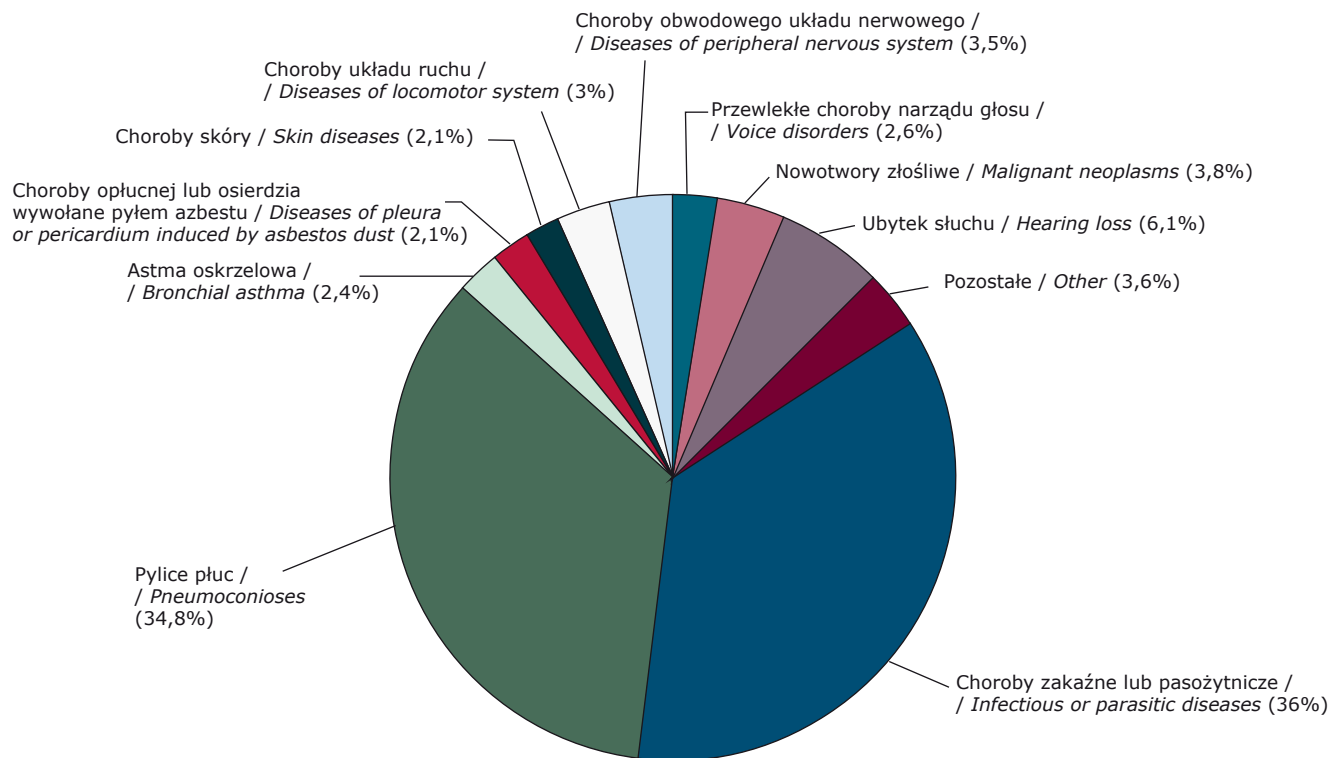
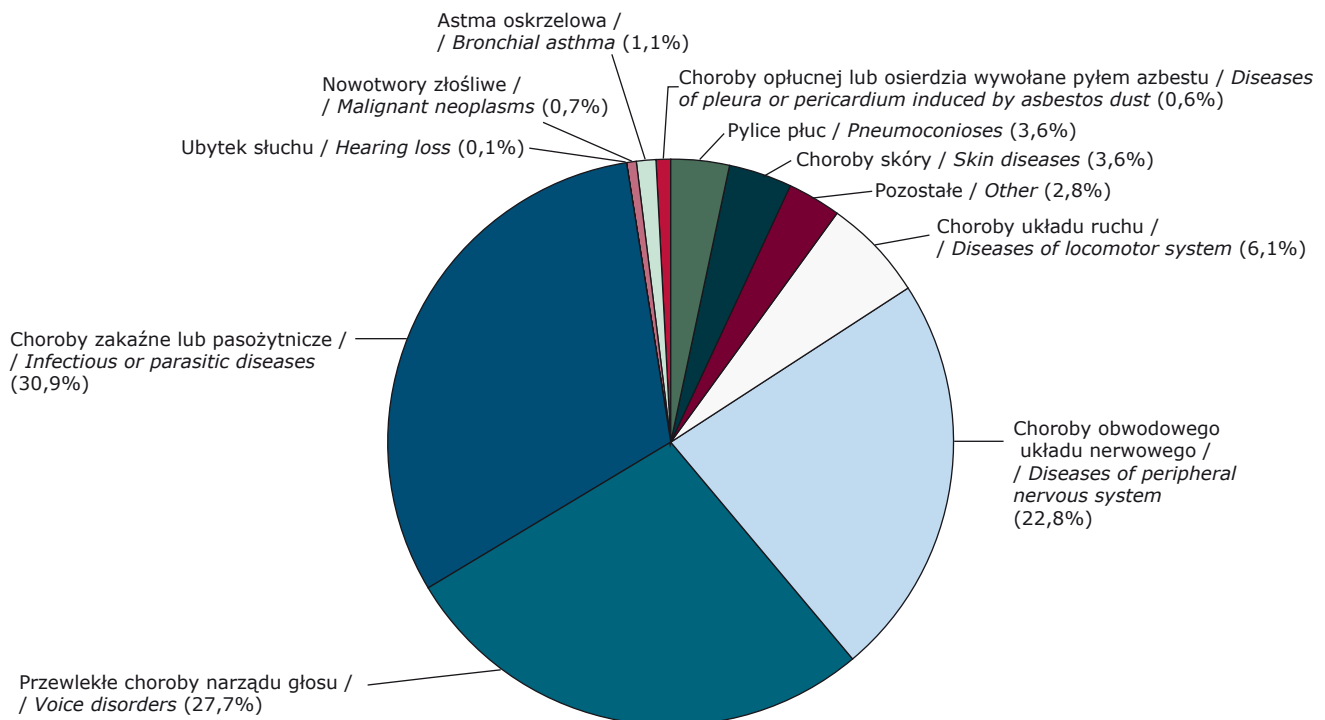
Wśród kobiet odnotowano większość przypadków chorób narządu głosu, obwodowego układu nerwowego, chorób układu ruchu i chorób skóry (tabela 5). Przypadki chorób narządu głosu i obwodowego układu nerwowego w ponad 80% dotyczyły kobiet.

Tabela 4. Choroby zawodowe częściej stwierdzane u mężczyzn w Polsce w 2019 r.
Table 4. Occupational diseases more frequent among males in Poland in 2019

Jednostka chorobowa <i>Nosologic units</i>	Ogółem <i>Total</i>	Przypadki u mężczyzn <i>Cases among males</i> [n (%)]
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	700	437 (62,4)
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	453	422 (93,2)
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	75	74 (98,7)
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	52	46 (88,5)
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	38	29 (76,3)
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	31	26 (83,9)
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	26	14 (53,8)
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	19	11 (57,9)
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	9	8 (88,9)
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	5	4 (80,0)
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	1	1 (100,0)
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1	1 (100,0)
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1	1 (100,0)

Tabela 5. Choroby zawodowe częściej stwierdzane u kobiet w Polsce w 2019 r.
Table 5. Occupational diseases more frequent among females in Poland in 2019

Jednostka chorobowa <i>Nosologic units</i>	Ogółem <i>Total</i>	Przypadki u kobiet <i>Cases among females</i> [n (%)]
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	268	236 (88,1)
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	236	194 (82,2)
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	89	52 (58,4)
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	56	31 (55,4)
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1	1 (100,0)

Mężczyźni: 1213 przypadków / Males: 1213 cases**Kobiety: 852 przypadki / Females: 852 cases**

Ryc. 2. Struktura chorób zawodowych wśród mężczyzn i kobiet w Polsce w 2019 r.
Fig. 2. Structure of occupational diseases among males and female in Poland in 2019

Tabela 6. Choroby zawodowe stwierdzone w 2019 r. według okresu narażenia* i płci
Table 6. Occupational diseases in 2019 by duration of exposure* and gender

Okres narażenia [lata] Duration of exposure [years]	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
≤4	58 (4,5)	34 (4,7)	24 (4,3)
5–9	80 (6,3)	48 (6,7)	32 (5,7)
10–14	129 (10,1)	63 (8,7)	66 (11,8)
15–19	113 (8,8)	62 (8,6)	51 (9,2)
≥20	899 (70,3)	514 (71,3)	385 (69,0)
Ogółem / Total	1279 (100,0)	721 (100,0)	558 (100,0)

* W tabeli nie uwzględniono 786 przypadków (492 u mężczyzn, 294 u kobiet), w których okres narażenia nie miał znaczenia / The 786 cases (492 in males, 294 in females) with exposure data not applicable are excluded.

Tabela 7. Choroby zawodowe stwierdzone w 2019 r. według wieku i płci
Table 7. Occupational diseases in 2019 by age and gender

Wiek [lata] Age [years]	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
<24	2 (0,1)	2 (0,2)	– (0)
25–34	49 (2,4)	38 (3,1)	11 (1,3)
35–44	181 (8,8)	101 (8,3)	80 (9,4)
45–54	494 (23,9)	240 (19,8)	254 (29,8)
55–59	427 (20,7)	232 (19,1)	195 (22,9)
60–64	504 (24,4)	285 (23,5)	219 (25,7)
>65	408 (19,7)	315 (26,0)	93 (10,9)
Ogółem / Total	2065 (100,0)	1213 (100,0)	852 (100,0)

Zarówno u mężczyzn, jak i u kobiet stwierdzono po 1 przypadku choroby wywołanej działaniem promieniowania jonizującego.

W roku 2019, podobnie jak w latach poprzednich, większość stwierdzonych chorób zawodowych powstała w wyniku wieloletniej ekspozycji na czynniki szkodliwe i uciążliwe. Po wyłączeniu schorzeń, dla których okres narażenia nie odgrywał istotnej roli, tj. chorób zakaźnych i inwazyjnych oraz chorób o podłożu alergicznym, dla 89,2% zarejestrowanych przypadków okres

pracy w kontakcie z czynnikiem, który był przyczyną zachorowania, wynosił minimum 10 lat. Dla 70,3% chorób zawodowych okres ten wynosił ponad 20 lat (tabela 6). Fakt ten znalazł również odzwierciedlenie w strukturze chorób zawodowych według wieku. Ogółem 88,8% stwierdzeń dotyczy osób powyżej 45 r.ż. Odsetek orzeczeń o chorobie zawodowej po osiągnięciu wieku emerytalnego wynosił u mężczyzn 26,0%, natomiast w grupie kobiet – 36,6% (tabela 7).

6. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według zawodów

Największa liczba stwierdzonych chorób zawodowych w 2019 r. dotyczyła rolników, ogrodników, leśników i rybaków (504 osoby), a w szczególności rolników produkcji towarowej. Choroby zawodowe w tej grupie stanowiły 24,4% wszystkich zarejestrowanych chorób zawodowych.

Następną pod względem liczebności kategorię stanowili operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń 461 osób

Tabela 8. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według zawodów*
Table 8. Occupational diseases in Poland in 2019 by profession*

Kod Code	Zawód Profession	Przypadki Cases [n]	%
1	Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	97	4,7
13	kierownicy ds. produkcji i usług	97	
2	Specjaliści	359	17,4
21	specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	18	
22	specjaliści do spraw zdrowia	58	
23	specjaliści nauczania i wychowania	272	
24	specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	2	
26	inni specjaliści	9	
3	Technicy i inny średni personel	73	3,6
31	średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych	53	
32	średni personel ds. zdrowia	13	
33	średni personel ds. biznesu i administracji	5	
34	średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	2	
4	Pracownicy biurowi	15	0,7
41	sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2	
42	pracownicy obsługi klienta	6	
43	pracownicy ds. finansowo-statystycznych i ewidencji materiałowej	4	
44	pozostali pracownicy obsługi biura	3	
5	Pracownicy usług i sprzedawcy	48	2,3
51	pracownicy usług osobistych	25	
52	sprzedawcy i pokrewni	11	
53	pracownicy opieki osobistej i pokrewni	6	
54	pracownicy usług ochrony	6	
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	504	24,4
61	rolnicy produkcji towarowej	486	
62	leśnicy i rybacy	18	
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	458	22,2
71	robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków)	55	
72	robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	190	
73	rzemieślnicy i robotnicy poligraficzni	25	
74	elektrycy i elektronicy	34	
75	robotnicy w przetwórstwie spożywczym, obróbce drewna, produkcji wyrobów tekstylnych i pokrewni	154	
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	461	22,3
81	operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	379	
82	monterzy	43	
83	kierowcy i operatorzy pojazdów	39	
9	Pracownicy przy pracach prostych	50	2,4
91	pomoce domowe i sprzątaczk	10	
92	robotnicy wykonujący prace proste w rolnictwie, leśnictwie, rybactwie	3	
93	robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	33	
96	ładowacze nieczystości i inni pracownicy przy pracach prostych	4	
Ogółem / Total		2065	100,0

* Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (DzU z 2014 r., poz. 1145 z późn. zm.).

(22,3% ogółu). Grupę tę zdominowali operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych, stanowiąc jej 82,2%.

Trzecią grupę pod względem kategorii zawodowych z liczbą 458 osób tworzyli robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy (22,2% wszystkich przypadków). Najliczniejszą grupą w tej kategorii byli robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn oraz robotnicy w przetwórstwie przemysłowym (75,1%).

Następne miejsce (17,4%), zajęli specjaliści z liczbą 359 przypadków, a przede wszystkim specjaliści nauczania i wychowania oraz specjaliści od spraw zdrowia – odpowiednio 75,8% i 16,2% tej grupy.

Szczegółowe informacje o zawodach osób z patologią zawodową zawiera tabela 8.

7. Współczynniki zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.

Współczynnik zapadalności na choroby zawodowe ogółem w 2019 r. wyniósł 12,9 przypadków na 100 000 pracujących. Najwyższe współczynniki zachorowalności dotyczyły chorób zakaźnych lub pasożytniczych albo ich następstw, pylic płuc, przewlekłych chorób narządu głosu, chorób obwodowego układu nerwowego, chorób układu ruchu i ubytku słuchu (tabela 9).

Zachorowalność wśród mężczyzn była wyższa niż w grupie kobiet. Współczynniki wynosiły, odpowiednio, 14,3 i 11,4 przypadków na 100 000 pracujących. Jednostkami chorobowymi o najwyższej zapadalności u mężczyzn były choroby zakaźne lub pasożytnicze, pylice płuc oraz ubytek słuchu. Wśród kobiet najwyższą zapadalnością charakteryzowały się choroby zakaźne lub

pasożytnicze, przewlekłe choroby narządu głosu i przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego.

Zapadalność na choroby zawodowe określana współczynnikiem liczby przypadków na 100 000 pracujących pozostała na tym samym poziomie, co w roku ubiegłym.

W tabeli 10 przedstawiono współczynniki zapadalności na najczęstsze choroby zawodowe w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2018.

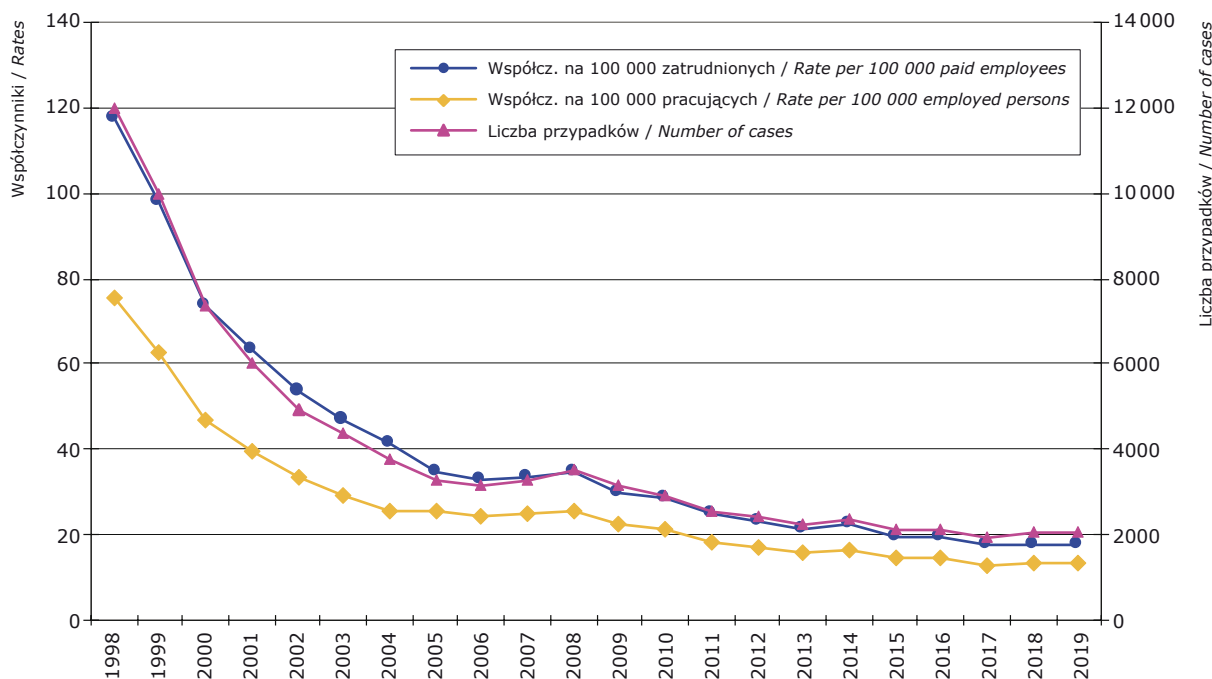
Na rycinach 3 i 4 przedstawiono kształtowanie się zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w ostatnich 22 latach, tj. od 75,4 przypadków na 100 000 pracujących w 1998 r. do 12,9 na 100 000 pracujących w 2019 r. Wyraźnie widoczna jest tendencja spadkowa dominujących na początku tego okresu chorób narządu

Tabela 9. Choroby zawodowe o najwyższych współczynnikach zapadalności w Polsce w 2019 r. według płci
Table 9. Occupational diseases with the highest incidence rate in Poland in 2019 by gender

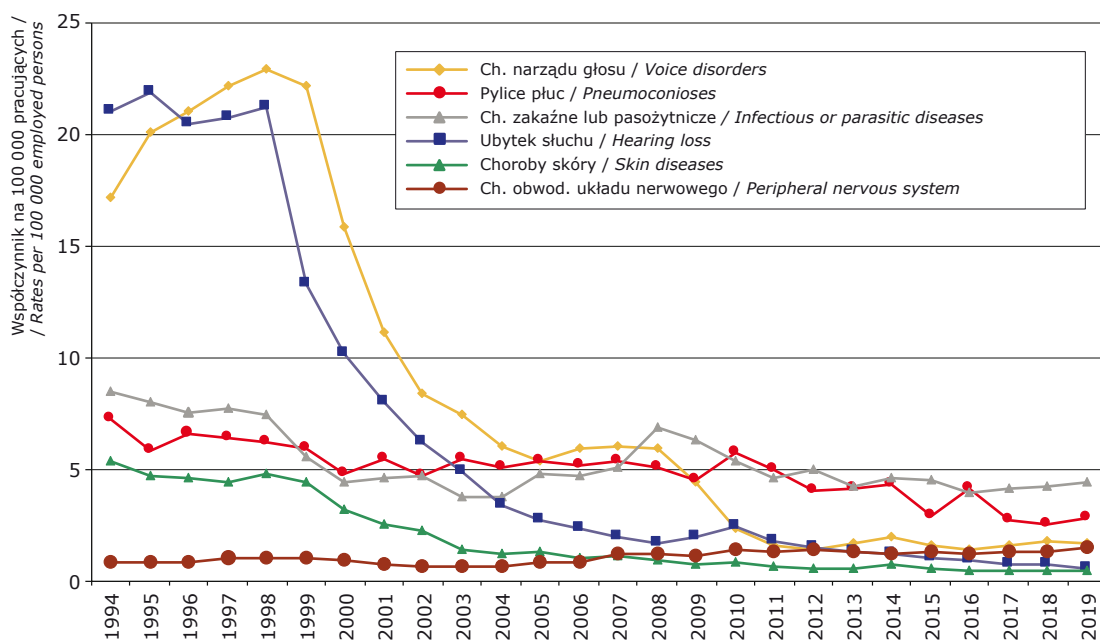
Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Współczynnik na 100 000 pracujących <i>Rate per 100 000 employed persons</i>		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	12,9	14,3	11,4
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa / <i>Infectious or parasitic diseases and their sequels</i>	4,4	5,2	3,5
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	2,8	5,0	0,4
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	1,7	0,4	3,2
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	1,5	0,5	2,6
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	0,6	0,4	0,7
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	0,5	0,9	0,0

Tabela 10. Zapadalność na najczęstsze choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. w porównaniu z 2018 r.
Table 10. Incidence rates of most frequent occupational diseases in Poland in 2019 compared with 2018

Jednostka chorobowa <i>Nosologic units</i>	Współczynnik zapadalności na 100 000 pracujących <i>Incidence rate per 100 000 employed persons</i>		Zmiana w stosunku do 2018 r. <i>Change in relation to 2018 [%]</i>
	2017	2018	
Ogółem / <i>Total</i>	12,9	12,9	-
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa / <i>Infectious or parasitic diseases and their sequels</i>	4,2	4,4	+4,8
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	2,5	2,8	+12,0
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	1,8	1,7	-5,6
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	1,3	1,5	+15,4
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	0,7	0,5	-28,6
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	0,6	0,6	-

Ryc. 3. Choroby zawodowe w Polsce w latach 1998–2019
Fig. 3. Occupational diseases in Poland in 1998–2019

Ryc. 4. Zapadalność na wybrane choroby zawodowe w Polsce w latach 1994–2019
Fig. 4. Selected categories of occupational diseases in Poland in 1994–2019

głosu i ubytków słuchu oraz wzrost zachorowań z powodu chorób zakaźnych lub pasożytniczych. Pylice płuc, mimo zmniejszającej się liczby stwierdzanych przypadków, utrzymują się w dalszym ciągu na czołowym miejscu wśród chorób zawodowych w Polsce. Opis odwołuje się do współczynników na 100 000

pracujących, ale w części tabelarycznej biuletynu poza nimi zamieszczono dane o zapadalności na 100 000 zatrudnionych (załączniki 1–3).

W tabeli 10 przedstawiono współczynniki zapadalności na sześć najczęstszych chorób zawodowych w roku 2019 w porównaniu z rokiem 2018.

8. Zapadalność na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według rodzajów działalności społeczno-gospodarczej

Zachorowalność na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według PKD, podobnie jak w latach poprzednich, była w znacznym stopniu zróżnicowana (tabela 11). Wynikało to ze specyfiki przedsiębiorstw różniących się między sobą rodzajem lub poziomem ekspozycji na czynniki szkodliwe i uciążliwe, jak i liczebnością załóg wykonujących pracę w określonych warunkach higienicznych.

Spośród sekcji i działów gospodarki narodowej najwyższą zapadalność na choroby zawodowe odnotowano w górnictwie i wydobywaniu, w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie, edukacji, przetwórstwie przemysłowym oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej. W wymienionych sekcjach skupiło się 90,9% wszystkich przypadków chorób zawodowych.

W tabeli 12 przedstawiono natomiast dominujące choroby zawodowe stwierdzone w 2019 r. w wybranych sekcjach gospodarki, gdzie problem chorób zawodowych jest szczególnie widoczny, z uwzględnieniem liczby odnotowanych przypadków i poziomu zapadalności. Jak można zauważyć, w górnictwie dominowały pylice płuc, stanowiąc 94,0% stwierdzonych przypadków, w rolnictwie i leśnictwie – choroby zakaźne lub pasożytnicze (88,6%), a w przetwórstwie przemysłowym – przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego (33,0%). Wśród pracowników edukacji przeważają przewlekłe choroby narządu głosu (94,5%), natomiast u pracowników opieki zdrowotnej i pomocy społecznej większość to choroby zakaźne lub pasożytnicze (62,8%). Wśród wszystkich chorób zawodowych zarejestrowanych u zatrudnionych w budownictwie dominowały pylice płuc (40,7%) oraz przewlekłe choroby układu ruchu (14,8%).

Poniżej przedstawiono opis obszarów działalności, w których występuje najwyższa zapadalność na choroby zawodowe. Szczegółowe dane o liczbie przypadków poszczególnych chorób zawodowych według płci, sekcji i działów PKD zawarte są w tabelach 3.1–3.21 (załącznik 3).

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (Sekcja A)

W tej sekcji działalności gospodarki narodowej stwierdzono 665 przypadków chorób zawodowych. W przeliczeniu na 100 000 pracujących zapadalność wynosiła 27,9. Wśród rozpoznanych patologii przeważały choroby zakaźne lub pasożytnicze (589 stwierdzeń). Najczęstszą była borelioza i stanowiła 97,6% (575 przypadków) (ryc. 5).

Górnictwo i wydobywanie (Sekcja B)

W górnictwie stwierdzono 300 przypadków chorób zawodowych. Współczynnik zapadalności wynosił 216,4 na 100 000 pracujących. Wśród chorób dominowały pylice płuc (282 przypadki).

Przetwórstwo przemysłowe (Sekcja C)

W przemyśle stwierdzono 554 przypadki patologii zawodowej (19,7 na 100 000 pracujących). Najczęstsze były choroby obwodowego układu nerwowego (183 przypadki), pylice płuc (144 przypadki), a następnie ubytek słuchu (50 przypadków), choroby układu ruchu (42 przypadki), nowotwory (40 przypadków), choroby skóry (28 przypadków), choroby opłucnej wywołane pyłem azbestu (24 przypadki) i astma oskrzelowa (19 przypadków). Choroby obwodowego układu nerwowego zdominowane były przez zespół cieśni w obrębie nadgarstka (178 przypadków). Wśród pylic najczęstsze były: azbestowa (72 przypadki) i krzemowa (60 przypadków). Na grupę chorób układu ruchu złożyło się m.in. po 15 przypadków zapalenia ścięgna i jego pochewki i przypadków zapalenia nadkłykcia kości ramiennej oraz 12 przypadków zapalenia okołostawowego barku. Najczęstszymi nowotworami były międzybłoniaki opłucnej (18 przypadków) i raki płuca (14 przypadków). Wśród chorób skóry najliczniejszą grupę stanowiło alergiczne kontaktowe zapalenie skóry (20 przypadków), a w chorobach opłucnej wywołanych pyłem azbestu przeważały rozległe zgrubienia opłucnej (21 przypadków).

Budownictwo (Sekcja F)

W przedsiębiorstwach zajmujących się działalnością budowlaną stwierdzono 54 choroby zawodowe. Liczba przypadków w przeliczeniu na 100 000 pracujących wyniosła 5,6. Najwięcej rozpoznano pylic płuc (22 przypadki).

Edukacja (sekcja P)

Liczba chorób zawodowych w placówkach zajmujących się szkolnictwem wyniosła 272. Współczynnik zapadalności w tej sekcji to 22,9 przypadków na 100 000 pracujących. Wśród stwierdzonych schorzeń dominowały przewlekłe choroby narządu głosu wywołane nadmiernym wysiłkiem głosowym (257 przypadków), stanowiąc 94,5% tej grupy.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q)

Wśród pracowników zajmujących się tą działalnością stwierdzono 86 przypadków chorób zawodowych,

Tabela 11. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji PKD i płci
Table 11. Occupational diseases in Poland in 2019 by NACE sections and gender

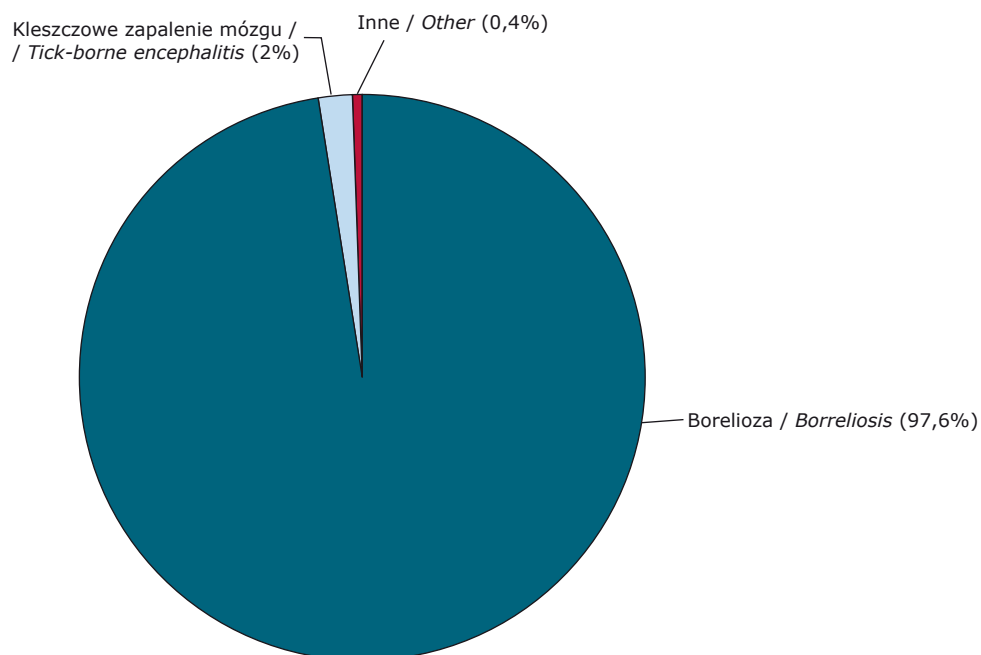
Sekcja Section	Opis Description	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących ogółem Rate per 100 000 employed persons
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
	Ogółem / Total	2065	1213	852	12,9
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo / / Agriculture, hunting, forestry and fishing	665	429	236	27,9
B	Górnictwo i wydobywanie / Mining and quarrying	300	298	2	216,4
C	Przetwórstwo przemysłowe / Manufacturing	554	306	248	19,7
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych / / Electricity, gas, steam and air conditioning supply	6	6	-	4,8
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją / Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5	5	-	3,1
F	Budownictwo / Construction	54	53	1	5,6
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle / Trade; repair of motor vehicles	32	16	16	1,4
H	Transport i gospodarka magazynowa / / Transportation and storage	17	13	4	1,9
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi / Accommodation and catering	3	-	3	1,0
J	Informacja i komunikacja / Information and communication	3	1	2	0,8
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa / / Financial and insurance activities	1	-	1	0,3
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości / Real estate activities	10	7	3	4,4
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna / Professional, scientific and technical activities	12	12	-	1,7
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca / Administrative and support service activities	8	5	3	1,4
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne / / Public administration and defence; compulsory social security	9	5	4	0,9
P	Edukacja / Education	272	32	240	22,9
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna / Human Health and social work activities	86	15	71	9,5
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją / Arts, entertainment and recreation	12	8	4	7,6
S	Pozostała działalność usługowa / Other service activities	16	2	14	5,0

w tym 62,8% stanowiły choroby zakaźne lub pasożytnicze (54 przypadki), 10,5% – choroby skóry (9 przypadków), 8,1% – choroby układu ruchu (7 przypadków) i 7,0% – choroby obwodowego układu nerwowego (6 przypadków). Wśród chorób zakaźnych dominowała gruźlica z liczbą 29 przypadków. U 16 osób rozpoznano wirusowe zapalenie wątroby (w tym: 9 typu C,

4 typu B i 3 typu A) (ryc. 6). Współczynnik zapadalności na choroby zawodowe wynosił 9,5 przypadków na 100 000 pracujących.

W celu pogłębienia informacji o chorobach zawodowych wśród pracujących w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej dokonano analizy danych w poszczególnych grupach działalności. Okazało się, że najwięcej

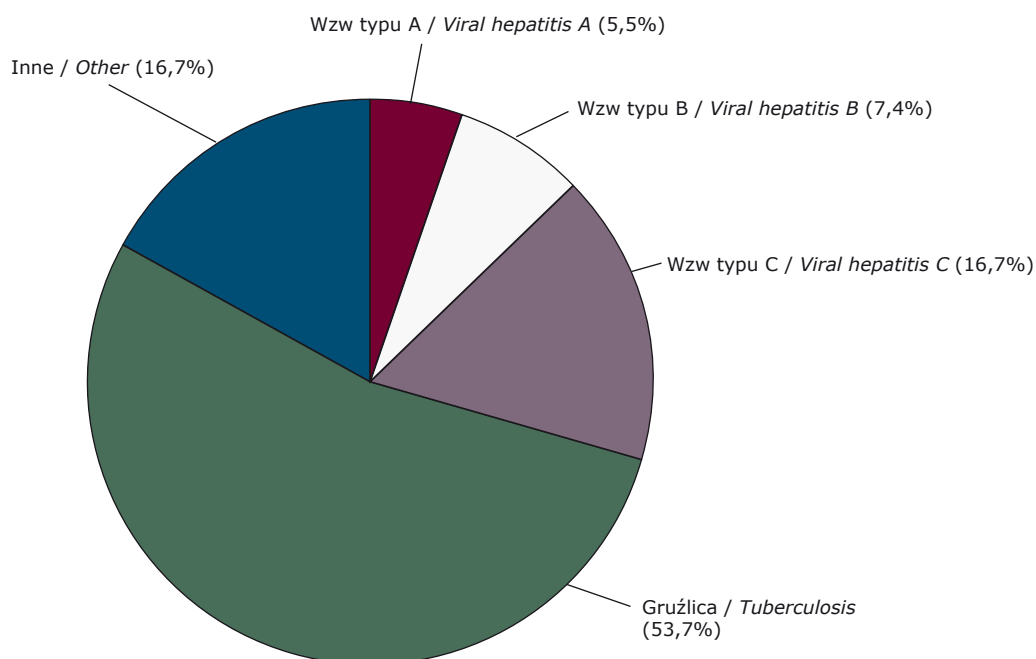
589 przypadków / 589 cases

Ryc. 5. Struktura zawodowych chorób zakaźnych lub pasożytniczych wśród pracowników rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa w Polsce w 2019 r.

Fig. 5. Structure of infectious or parasitic occupational diseases among agriculture, forestry, hunting and fishing workers in Poland in 2019

54 przypadki / 54 cases

Ryc. 6. Struktura zawodowych chorób zakaźnych lub pasożytniczych wśród pracowników opieki zdrowotnej i pomocy społecznej w Polsce w 2019 r.

Fig. 6. Structure of infectious or parasitic occupational diseases among health care and social workers in Poland in 2019

Tabela 12. Dominujące choroby zawodowe stwierdzone w Polsce w 2019 r. w wybranych sekcjach gospodarki narodowej według PKD

Table 12. Major categories of occupational diseases in selected NACE sections in Poland in 2019

Sekcja Section	Opis Description	Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Przypadki Cases [n]	Dominujące schorzenia Major categories of occupational diseases [%]
B	Górnictwo i wydobywanie / / Mining and quarrying	216,4	300	pylice płuc / <i>pneumoconiosis</i> (94,0%)
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo / / Agriculture, hunting, forestry and fishing	27,9	665	choroby zakaźne lub pasożytnicze / / infectious or parasitic diseases (88,6%)
P	Edukacja / <i>Education</i>	22,9	272	przewlekłe choroby narządu głosu / / chronic voice disorders (94,5%)
C	Przetwórstwo przemysłowe / / Manufacturing	19,7	554	przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>chronic</i> <i>diseases of peripheral nervous</i> <i>system</i> (33,0%) pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> (26,0%) ubytek słuchu / <i>hearing loss</i> (9,0%) przewlekłe choroby układu ruchu / / <i>chronic diseases of locomotor</i> <i>system</i> (7,6%) nowotwory / <i>malignant neoplasms</i> (7,2%)
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna / <i>Human health</i> <i>and social work activities</i>	9,5	86	choroby zakaźne lub pasożytnicze / / infectious or parasitic diseases (62,8%)
F	Budownictwo / <i>Construction</i>	5,6	54	pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> (40,7%) przewlekłe choroby układu ruchu / / <i>chronic diseases of locomotor</i> <i>system</i> (14,8%)

chorób zawodowych stwierdzono wśród pracujących w opiece zdrowotnej – 74 przypadki, tj. 86,1% ogółu schorzeń występujących w sekcji Q. Dominowały choroby zakaźne lub pasożytnicze – 47 przypadków, w tym 26 gruźlicy i 14 wirusowego zapalenia wątroby. Z pozostałych wymienić należy choroby skóry (9 przypadków), choroby układu ruchu (7 przypadków) i choroby obwodowego układu nerwowego (6 przypadków). Rozpatrując występowanie chorób zawodowych

w wybranych zawodach tej grupy, stwierdzono, że najczęściej zachorowań dotyczyło pielęgniarek – 40 przypadków (54,0%). Według miejsc pracy najczęściej chorób powstało w szpitalnictwie – 52 przypadków, tj. 70,3% ogółu chorób stwierdzonych w całej grupie pracowników opieki zdrowotnej.

Dane liczbowe o chorobach zawodowych w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej zawarte są w tabelach 4.1–4.3 w załączniku 4.

9. Zróżnicowanie terytorialne zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.

W 2019 r. najwyższy współczynnik zapadalności na choroby zawodowe na 100 000 pracujących odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (31,8), dolnośląskim (27,6), podlaskim (24,7) i lubuskim (20,8). Najniższa zapadalność dotyczyła województw: łódzkiego (4,5), podkarpackiego (5,3), opolskiego (7,2) i mazowieckiego (8,1) (tabela 13, ryc. 7).

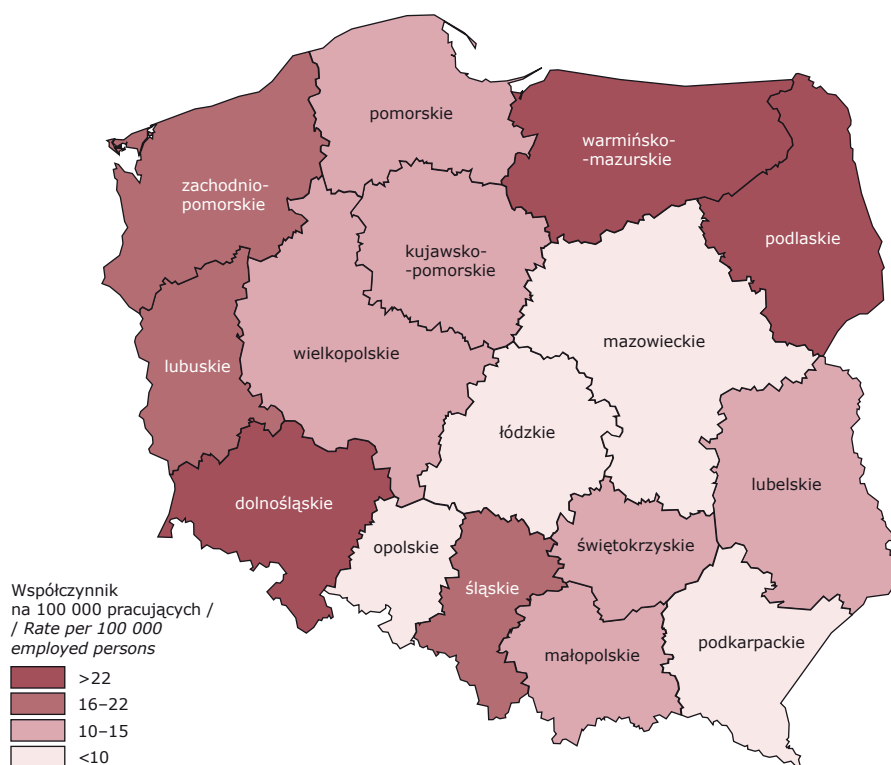
W 8 województwach zapadalność na choroby zawodowe zmalała w porównaniu z rokiem 2018. Spadek współczynnika wynosił 1,4–25,4%. W pozostałych 8 województwach, w których odnotowano wzrost zapadalności, współczynniki zwiększyły się od 4,6% do 44,0%. Najbardziej wzrosła zapadalność – w porównaniu z rokiem 2018 – w województwach opolskim i dolnośląskim.

Wielkość współczynników jest związana z występującymi na danym terenie zagrożeniami dla zdrowia pracujących. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na klasyczne choroby zawodowe, takie jak np. pylice płuc (od 0,0 na 100 000 pracujących w województwach lubuskim, podlaskim i warmińsko-mazurskim do 11,9 w województwie śląskim), jest odzwierciedle-

niem zróżnicowania obecności szczególnie szkodliwych przemysłów w poszczególnych województwach (ryc. 8 i 9).

Wśród dominujących obecnie chorób zawodowych znajdują się schorzenia niezwiązane z przemysłem, tj. choroby zakaźne lub pasożytnicze, występujące głównie wśród rolników, leśników i pracowników opieki zdrowotnej oraz przewlekłe choroby narządu głosu powodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, dotyczące w zdecydowanej większości nauczycieli. Choroby zakaźne lub pasożytnicze charakteryzujące się współczynnikami w zakresie od 0,8 na 100 000 pracujących w łódzkim do 23,9 w województwie warmińsko-mazurskim w znacznej mierze wpływają na wielkość zapadalności na choroby zawodowe w wielu województwach (ryc. 10).

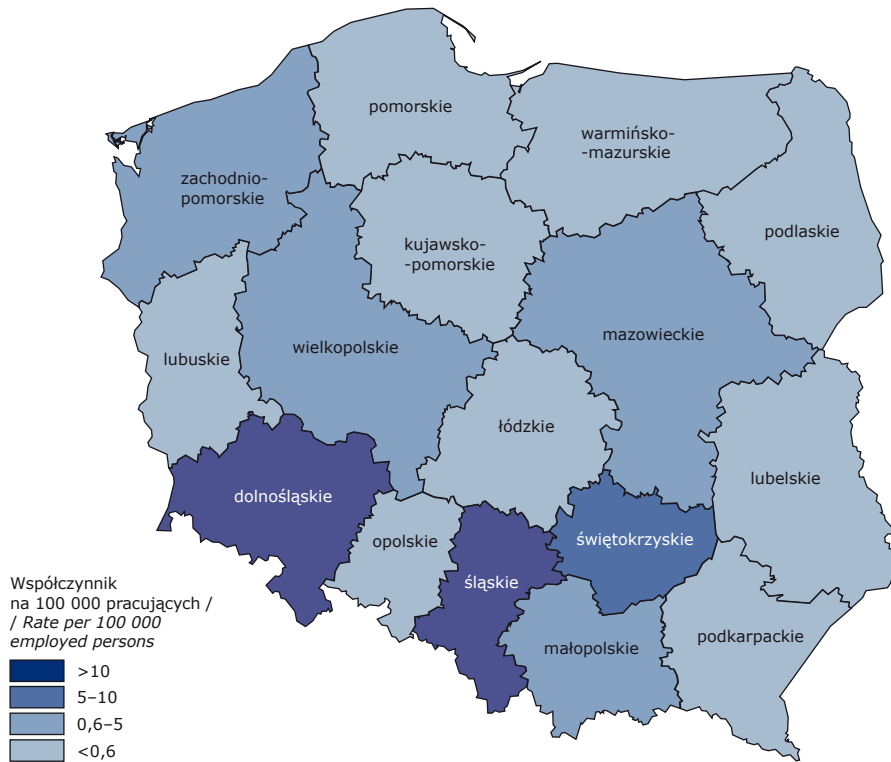
Na ryc. 11 i 12 pokazano terytorialne zróżnicowanie zapadalności pracowników ochrony zdrowia na choroby zakaźne i pracowników edukacji na choroby narządu głosu. Choroby zakaźne i pasożytnicze w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej najczęściej odnotowano w województwach: pomorskim (1,4) i mazo-

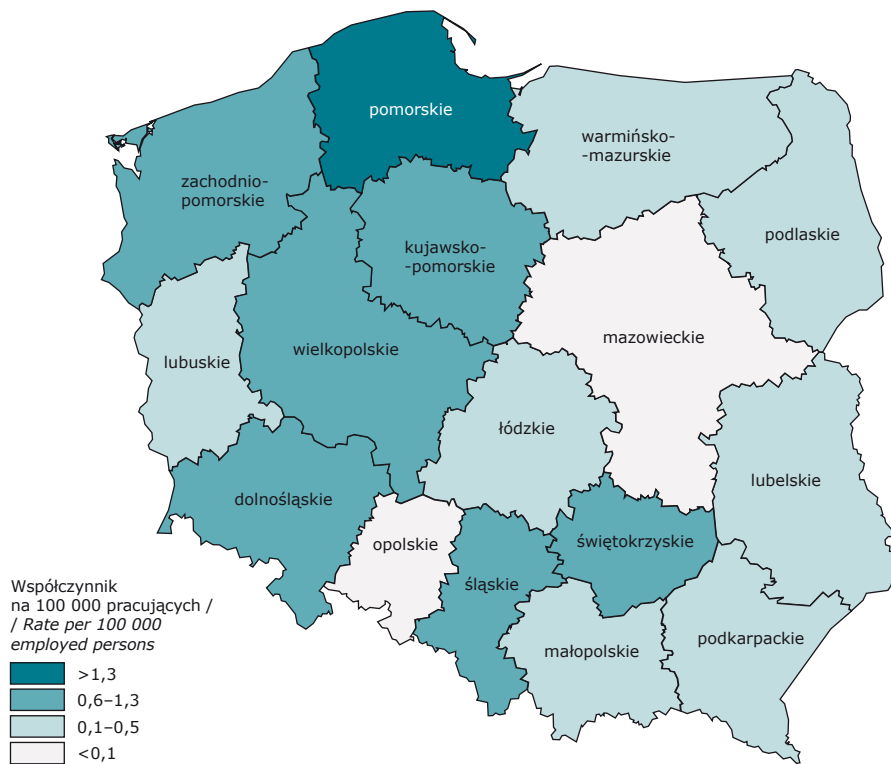
Ryc. 7. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.
Fig. 7. Spatial distribution of the incidence rate of occupational diseases in Poland in 2019

Tabela 13. Zapadalność na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według województw i najczęściej stwierdzane jednostki chorobowe**Table 13.** Incidence rates of occupational diseases by voivodships and most frequent nosologic units in Poland in 2019

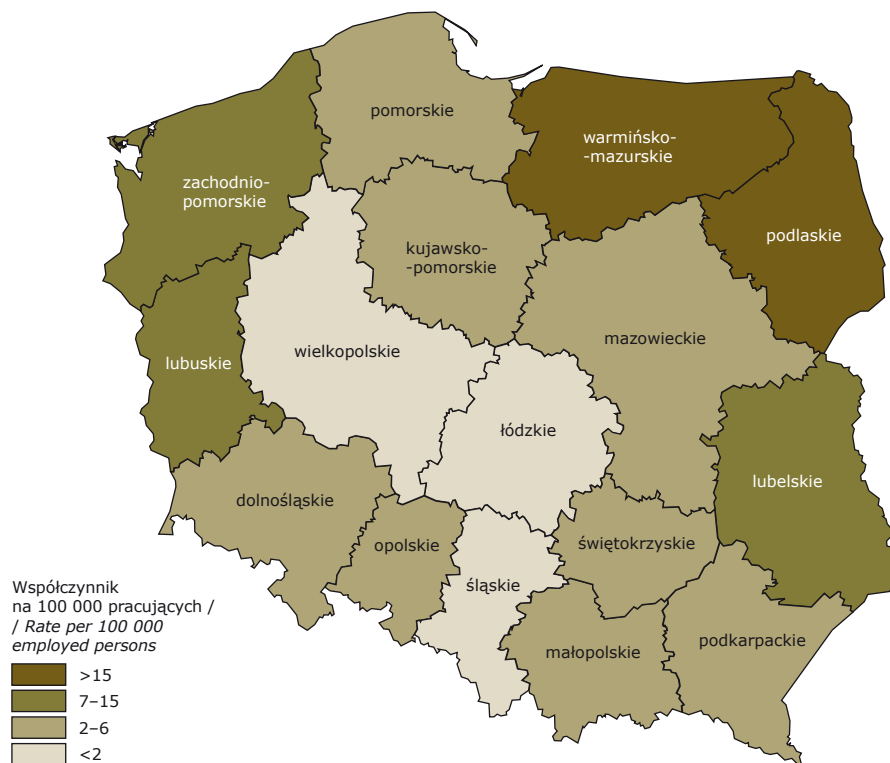
Województwo Voivodship	Współczynnik zapadalności na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik zapadalności na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees	Najczęstsze choroby zawodowe, przypadki Most frequent nosologic units, cases
Dolnośląskie	27,6	34,7	pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> – 115, choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 64, choroby obwodowego układu nerwowego / <i>diseases of peripheral nervous system</i> – 53
Kujawsko-pomorskie	12,4	17,1	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 21, choroby narządu głosu / <i>voice disorders</i> – 19
Lubelskie	15,9	29,8	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 79, choroby narządu głosu / <i>voice disorders</i> – 25
Lubuskie	20,8	27,3	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 31
Łódzkie	4,5	6,5	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 8
Małopolskie	10,0	14,8	choroby narządu głosu / <i>voice disorders</i> – 32, choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 29
Mazowieckie	8,1	10,0	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 97, pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> – 50, choroby obwodowego układu nerwowego / <i>diseases of peripheral nervous system</i> – 29, choroby narządu głosu / <i>voice disorder</i> – 25
Opolskie	7,2	9,9	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 9, choroby obwodowego układu nerwowego / <i>diseases of peripheral nervous system</i> – 8
Podkarpackie	5,3	9,1	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 27
Podlaskie	24,7	41,8	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 86
Pomorskie	11,5	14,7	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 38
Śląskie	17,9	22,1	pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> – 198, choroby obwodowego układu nerwowego / <i>diseases of peripheral nervous system</i> – 26, choroby narządu głosu / <i>voice disorders</i> – 21
Świętokrzyskie	15,6	27,4	pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> – 27, choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 15
Warmińsko-mazurskie	31,8	44,0	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 100
Wielkopolskie	10,4	13,7	choroby narządu głosu / <i>voice disorders</i> – 63, choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 29, pylice płuc / <i>pneumoconioses</i> – 26
Zachodniopomorskie	18,1	23,8	choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>infectious or parasitic diseases</i> – 49, choroby narządu głosu / <i>voice disorders</i> – 22

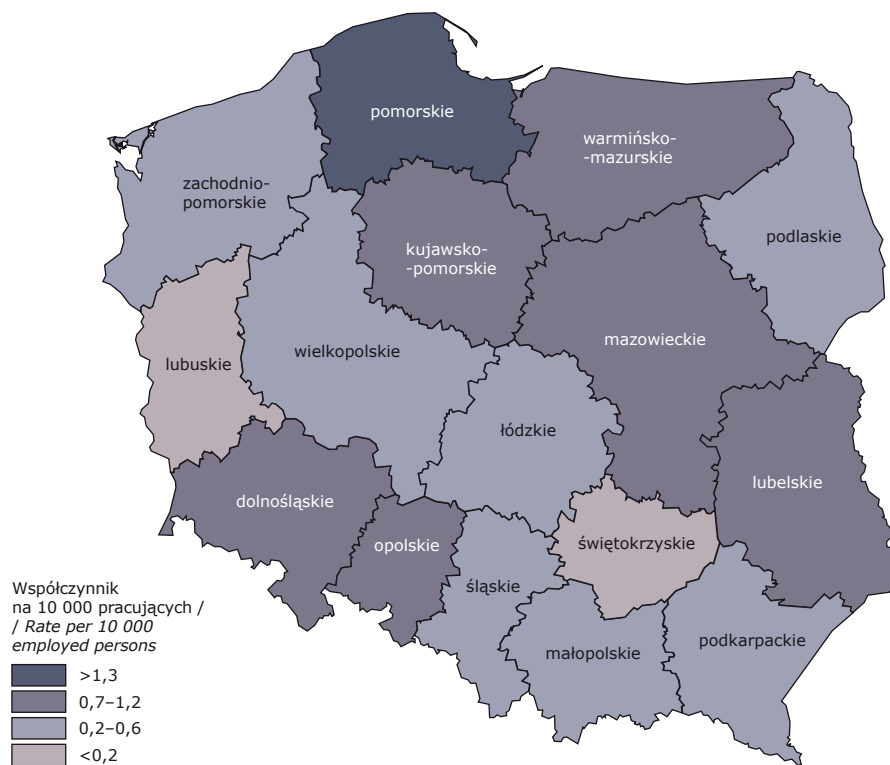
Ryc. 8. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na pylice płuc w Polsce w 2019 r.
Fig. 8. Spatial distribution of the incidence rate of pneumoconioses in Poland in 2019

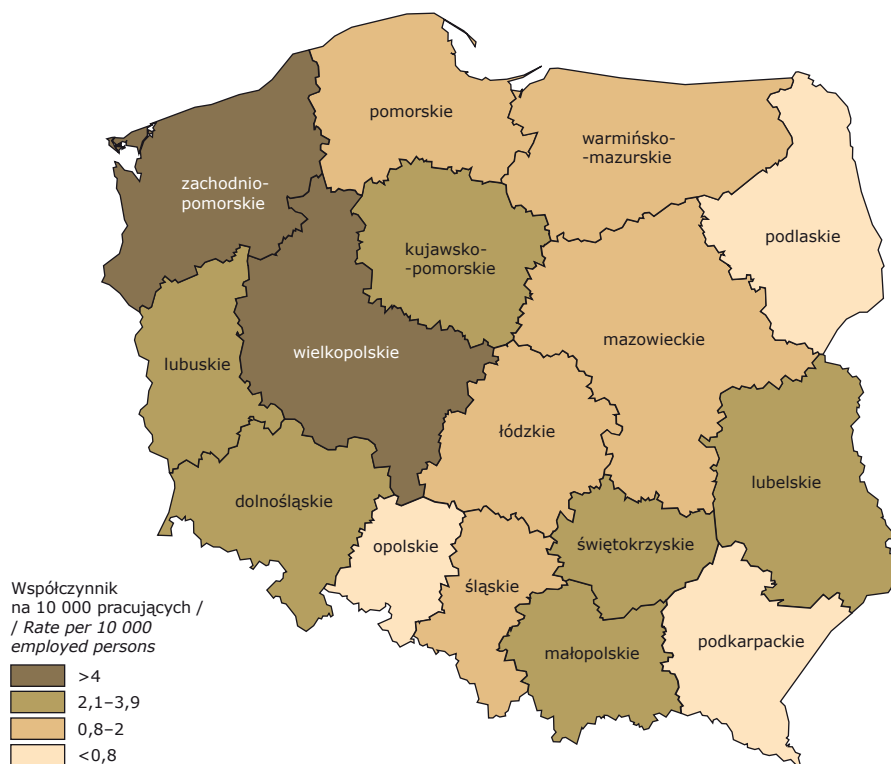
Ryc. 9. Terytorialne zróżnicowanie występowania ubytku słuchu uznanego za chorobę zawodową w Polsce w 2019 r.
Fig. 9. Spatial distribution of the incidence rate of hearing loss in Poland in 2019

Ryc. 10. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby zakaźne lub pasożytnicze w Polsce w 2019 r.
Fig. 10. Spatial distribution of the incidence rate of infectious or parasitic diseases in Poland in 2019

Ryc. 11. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby zakaźne lub pasożytnicze w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej w Polsce w 2019 r.
Fig. 11. Spatial distribution of the incidence rate of infectious or parasitic diseases among health and social workers in Poland in 2019

Ryc. 12. Terytorialne zróżnicowanie zapadalności na choroby narządu głosu wśród pracujących w edukacji w Polsce w 2019 r.
Fig. 12. Spatial distribution of the incidence rate of chronic voice disorders among education workers in Poland in 2019

wieckim (1,1) oraz w dolnośląskim (1,0) i lubelskim (1,0). W pozostałych województwach wartość tego współczynnika jest mniejsza od 1 przypadku na 10 000 pracujących.

Uwagę zwraca rozpiętość współczynnika zapadalności na choroby narządu głosu wśród pracowników edukacji od 0,0 na 10 000 pracujących w województwie opolskim do 5,7 w wielkopolskim. Tak znaczne zróżnicowanie wartości współczynników w województwach wskazywać może na niejednorodność stosowanych metod i kryteriów diagnostycznych oraz orzeczniczych. Jednak teza ta wymaga pogłębionych analiz uwzględniających m.in. staż pracy i wiek osób zatrudnionych w edukacji w poszczególnych województwach.

Szczegółowe dane o chorobach zawodowych w województwach zawierają tabele 2.1–2.6 w załączniku 2.

Zestawienie miejsc pracy osób, w których w 2019 r. stwierdzono chorobę zawodową, wykazało u dziesięciu pracodawców skupienia liczące ponad 10 przypadków chorób, głównie kopalń węgla kamiennego. W przedsiębiorstwach tych ogółem stwierdzono 284 przypadki chorób zawodowych, tj. 13,8% wszystkich zachorowań w Polsce. Z zakładów tych pochodziło 49,2% wszystkich pylic, 22,6% chorób opłucnej lub osierdzia wywołanych pyłem azbestu, 17,3% nowotworów i 15,3% przewlekłych chorób układu ruchu.

10. Podsumowanie

W 2019 r. stwierdzono w Polsce 2065 przypadków chorób zawodowych, tj. o 43 (2,1%) przypadki więcej w porównaniu z rokiem 2018. Największy wzrost w porównaniu z rokiem ubiegłym w liczbach bezwzględnych odnotowano w pylicach płuc (o 61 przypadków). Największy spadek w liczbach bezwzględnych dotyczył ubytku słuchu (o 36 przypadków).

Do dominujących obecnie chorób zawodowych należą: choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, pylice płuc, przewlekłe choroby narządu głosu, choroby obwodowego układu nerwowego, przewlekłe choroby układu ruchu oraz ubytek słuchu. Patologie te stanowią w sumie 88,1% stwierdzonych przypadków.

Zachorowania na choroby zawodowe wśród mężczyzn stanowiły 58,7% wszystkich zarejestrowanych przypadków. Przypadki zatrucia, przewlekłego obturacyjnego zapalenia oskrzeli i choroby płuc wywołanej pyłem metali twardych odnotowano tylko u mężczyzn. W grupach chorób takich jak pylice płuc i ubytek słuchu udział mężczyzn wynosił ponad 90% przypadków. Stwierdzenia chorób narządu głosu oraz obwodowego układu nerwowego w ponad 80% przypadków dotyczyły kobiet.

Większość, 89,2% stwierdzonych chorób zawodowych, powstała po minimum 10-letnim okresie pracy w narażeniu na czynnik szkodliwy. Aż 70,3% przypadków dotyczyło osób z ponad 20-letnim stażem pracy w narażeniu.

Ogółem 88,8% przypadków chorób zawodowych stwierdzono u osób w wieku powyżej 45 lat. Stwierdzenie choroby zawodowej w wieku emerytalnym dotyczyło 26,0% mężczyzn i 36,6% kobiet.

Największa liczba orzeczonych chorób zawodowych dotyczyła rolników, ogrodników, leśników i rybaków (504 osoby), a w szczególności rolników produkcji towarowej. Choroby zawodowe w tej grupie stanowiły 24,4% wszystkich stwierdzonych chorób zawodowych.

Zapadalność na choroby zawodowe wyrażała się współczynnikiem 12,9 przypadków na 100 000 pracujących (dla mężczyzn – 14,3, dla kobiet – 11,4). Najwyższą zapadalność, jeśli chodzi o rodzaje działalności społeczno-gospodarczej, odnotowano w górnictwie i wydobywaniu (216,4), rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (27,9), edukacji (22,9), przetwórstwie przemysłowym (19,7) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (9,5).

Najwyższą zapadalnością na choroby zawodowe na 100 000 pracujących charakteryzowały się województwa: warmińsko-mazurskie (31,8), dolnośląskie (27,6), podlaskie (24,7) i lubuskie (20,8). Najniższe

współczynniki zapadalności na 100 000 pracujących odnotowano w województwie: łódzkim (4,5), podkarpackim (5,3), opolskim (7,2) i mazowieckim (8,1). Zróżnicowanie zapadalności na choroby zawodowe w województwach od wartości poniżej 5 do ponad 30 przypadków na 100 000 pracujących jest oczywistą konsekwencją zróżnicowania rodzajów działalności gospodarczej na danym terenie.

Rozpiętość współczynników zapadalności na choroby narządu głosu wśród pracowników edukacji wynosiła od 0,0 na 10 000 pracujących w województwie opolskim do 5,7 przypadków na 10 000 pracujących w województwie wielkopolskim. Tak znaczne zróżnicowanie wartości współczynników w województwach wskazywać może na niejednorodność stosowanych metod i kryteriów diagnostycznych oraz orzeczniczych.

Analiza chorób zawodowych w 2019 r. w kontekście wieloletniej obserwacji wskazuje na niepokojące zjawisko, jakim jest utrzymywanie się na wysokim poziomie, ciągle na czołowym miejscu wśród chorób zawodowych w Polsce, pylice płuc górników węgla kamiennego. Pylice górników ze względu na specyfikę patologii, jej skutki i częstość występowania stanowią poważny problem zdrowotny i społeczny.

Załącznik 1

Liczba przypadków chorób zawodowych
według wybranych cech
i współczynniki zapadalności
na 100 000 pracujących i na 100 000 zatrudnionych
w gospodarce narodowej

Annex 1

*Number of cases of occupational diseases
and incidence rates per 100 000 employed persons
and per 100 000 paid employees
in national economy*

Tabela 1.1. Choroby zawodowe w Polsce w latach 1994–2019**Table 1.1.** Occupational diseases in Poland in 1994–2019

Rok Year	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons			Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees		
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
1994	11156	6876	4280	75,6	87,6	62,0	131,1	154,3	105,6
1995	11320	6791	4529	75,9	85,8	64,6	117,0	133,1	99,0
1996	11318	6751	4567	75,6	84,7	65,2	116,0	132,2	98,2
1997	11685	6638	5047	75,4	81,2	69,1	116,9	126,7	106,2
1998	12017	6876	5141	75,4	81,5	68,5	117,3	127,8	105,5
1999	9982	5296	4686	62,7	63,7	61,6	98,0	99,8	96,0
2000	7339	3965	3374	46,9	48,1	45,2	73,9	77,0	70,3
2001	6007	3516	2491	39,6	44,4	34,4	63,2	72,1	53,8
2002	4915	2972	1943	33,5	39,1	27,5	53,6	63,5	43,3
2003	4365	2654	1711	29,2	33,9	24,1	46,6	54,5	38,0
2004	3790	2306	1484	25,7	29,7	21,2	41,0	47,7	33,6
2005	3249	2021	1228	25,5	29,3	21,1	34,8	40,9	27,8
2006	3129	1855	1274	24,3	26,6	21,5	32,8	36,8	28,3
2007	3285	1889	1396	24,8	26,3	23,1	33,5	36,3	30,3
2008	3546	2075	1471	25,7	27,6	23,5	34,7	38,4	30,6
2009	3146	1906	1240	22,4	24,8	19,5	29,9	34,1	25,1
2010	2933	1990	943	21,3	26,6	15,0	28,3	36,4	19,2
2011	2562	1791	771	18,2	23,6	11,8	24,6	32,7	15,6
2012	2402	1601	801	16,9	20,9	12,2	23,0	29,2	16,2
2013	2214	1458	756	15,6	19,3	11,4	21,4	27,2	15,2
2014	2351	1549	802	16,5	20,6	11,9	22,6	29,0	15,9
2015	2094	1297	797	14,4	16,9	11,6	19,6	23,7	15,4
2016	2119	1409	710	14,3	18,0	10,1	19,5	25,3	13,4
2017	1942	1157	785	12,7	14,3	10,9	17,3	20,0	14,3
2018	2022	1180	842	12,9	14,1	11,4	17,5	19,7	15,0
2019	2065	1213	852	12,9	14,3	11,4	17,5	20,0	14,9

Tabela 1.2. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych
Table 1.2. Occupational diseases in Poland in 2019 by nosologic units

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Przypadki <i>Cases</i> [n (%)]	Współczynnik na 100 000 pracujących <i>Rate per 100 000 employed persons</i>	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych <i>Rate per 100 000 paid employees</i>
Ogółem / <i>Total</i>	2065 (100,0)	12,9	17,5
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	3 (0,2)	0,0	0,0
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	- (0)	0,0	0,0
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	453 (21,9)	2,8	3,8
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	31 (1,5)	0,2	0,3
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	38 (1,8)	0,2	0,3
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	26 (1,3)	0,2	0,2
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	- (0)	0,0	0,0
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	19 (0,9)	0,1	0,2
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	- (0)	0,0	0,0
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	- (0)	0,0	0,0
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	268 (13,0)	1,7	2,3
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	2 (0,1)	0,0	0,0
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	52 (2,5)	0,3	0,4
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	56 (2,7)	0,4	0,5
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	89 (4,3)	0,6	0,8
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	236 (11,4)	1,5	2,0
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	75 (3,6)	0,5	0,6
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	9 (0,4)	0,1	0,1
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	5 (0,2)	0,0	0,0
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	700 (33,9)	4,4	5,9

Tabela 1.3. Choroby zawodowe wśród mężczyzn w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych
Table 1.3. Occupational diseases among males in Poland in 2019 by nosologic units

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Przypadki Cases [n (%)]	Współczynnik na 100 000 pracujących <i>Rate per 100 000 employed persons</i>	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych <i>Rate per 100 000 paid employees</i>
Ogółem / <i>Total</i>	1213 (100,0)	14,3	20,0
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	3 (0,2)	0,0	0,0
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	- (0)	0,0	0,0
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	422 (34,8)	5,0	6,9
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>/ Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	26 (2,1)	0,3	0,4
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	29 (2,4)	0,3	0,5
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>/ Extrinsic allergic alveolitis</i>	14 (1,2)	0,2	0,2
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	- (0)	0,0	0,0
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	- (0)	0,0	0,0
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	11 (0,9)	0,1	0,2
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>/ Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	- (0)	0,0	0,0
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	- (0)	0,0	0,0
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	32 (2,6)	0,4	0,5
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>/ Diseases caused by ionizing radiation</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	46 (3,8)	0,5	0,8
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	25 (2,1)	0,3	0,4
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	37 (3,0)	0,4	0,6
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	42 (3,5)	0,5	0,7
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	74 (6,1)	0,9	1,2
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	8 (0,7)	0,1	0,1
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	4 (0,3)	0,0	0,1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	437 (36,0)	5,2	7,2

Tabela 1.4. Choroby zawodowe wśród kobiet w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych
Table 1.4. Occupational diseases among females in Poland in 2019 by nosologic units

Choroby zawodowe <i>Occupational diseases</i>	Przypadki <i>Cases</i> [n (%)]	Współczynnik na 100 000 pracujących <i>Rate per 100 000 employed persons</i>	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych <i>Rate per 100 000 paid employees</i>
Ogółem / <i>Total</i>	852 (100,0)	11,4	14,9
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	- (0)	0,0	0,0
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	- (0)	0,0	0,0
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	31 (3,6)	0,4	0,5
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	5 (0,6)	0,1	0,1
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	- (0)	0,0	0,0
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	9 (1,1)	0,1	0,2
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	12 (1,4)	0,2	0,2
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	- (0)	0,0	0,0
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	- (0)	0,0	0,0
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	8 (1,0)	0,1	0,1
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	- (0)	0,0	0,0
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	- (0)	0,0	0,0
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	236 (27,7)	3,2	4,1
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	6 (0,7)	0,1	0,1
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	31 (3,6)	0,4	0,5
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	52 (6,1)	0,7	0,9
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	194 (22,8)	2,6	3,4
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	- (0)	0,0	0,0
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	1 (0,1)	0,0	0,0
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	263 (30,9)	3,5	4,6

Tabela 1.5. Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne w Polsce w 2019 r.
Table 1.5. Acute and chronic intoxications with chemical substances and their sequels in Poland in 2019

Czynniki chemiczne lub ich związki <i>Chemical substances or its compounds</i>	Przypadki Cases [n]					
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	w tym zatrucia przewlekłe <i>of which chronic intoxications</i>		
				ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	3	3	–	1	1	–
Środki dezynfekcyjne / <i>Disinfectants</i>	2	2	–	–	–	–
Pestycydy / <i>Pesticides</i>	1	1	–	1	1	–

Tabela 1.6. Pylice płuc w Polsce w 2019 r.
Table 1.6. Pneumoconioses in Poland in 2019

Pylice <i>Pneumoconioses</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	453 (100,0)	422 (100,0)	31 (100,0)
Pylica krzemowa / <i>Silicosis</i>	86 (19,0)	81 (19,2)	5 (16,1)
Pylica górników kopalń węgla / <i>Coal workers pneumoconiosis</i>	240 (53,0)	240 (56,9)	– (0)
Pylica spawaczy / <i>Welders' pneumoconiosis</i>	11 (2,4)	11 (2,6)	– (0)
Pylica azbestowa i inne pylice krzemianowe / <i>Asbestosis and other pneumoconioses due to silicates</i>	114 (25,2)	88 (20,8)	26 (83,9)
Pylice wywołane pyłami metali / <i>Pneumoconioses due to metal dusts</i>	2 (0,4)	2 (0,5)	– (0)

Tabela 1.7. Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu w Polsce w 2019 r.
Table 1.7. Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust in Poland in 2019

Choroby zawodowe opłucnej lub osierdzia <i>Occupational diseases of pleura or pericardium</i>	Przypadki Cases [n]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	31	26	5
Rozległe zgrubienia opłucnej / <i>Diffuse thickening of pleura</i>	27	23	4
Rozległe blaszki opłucnej lub osierdzia / <i>Diffuse plaques of pleura or pericardium</i>	4	3	1

Tabela 1.8. Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych w Polsce w 2019 r.
Table 1.8. Extrinsic allergic alveolitis in Poland in 2019

Zewnętrzne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	Przypadki Cases [n]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	26	14	12
Postać ostra i podostra / <i>Acute or sub-acute form</i>	12	6	6
Postać przewlekła / <i>Chronic form</i>	14	8	6

Tabela 1.9. Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym w Polsce w 2019 r.
Table 1.9. Chronic voice disorders due to excessive vocal effort in Poland in 2019

Przewlekłe choroby narządu głosu <i>Chronic voice disorders</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	268 (100,0)	32 (100,0)	236 (100,0)
Guzki głosowe twarde / <i>Hard vocal nodules</i>	6 (2,2)	– (0)	6 (2,5)
Wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych / <i>Secondary hypertrophic changes of vocal folds</i>	82 (30,6)	8 (25,0)	74 (31,4)
Niedowład mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią / <i>Paresis of internal muscles of larynx with fusiform insufficiency of glottis and persistent hoarseness</i>	178 (66,4)	24 (75,0)	154 (65,3)
Wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych z niedowładem mięśni wewnętrznych krtani z wrzecionowatą niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią* / <i>Secondary hypertrophic changes of vocal folds with paresis of internal muscles of larynx with fusiform insufficiency of glottis and persistent hoarseness*</i>	2 (0,8)	– (0)	2 (0,8)

* W liście chorób zawodowych wyszczególnione są tylko trzy pierwsze podgrupy chorób narządu głosu, ale ze względu na zgłaszane złożone rozpoznania uwidoczniła została w tabeli dodatkowa podgrupa / *The list of occupational diseases covers only the first three categories of voice disorders however in view of existing diagnosed of cases with symptoms pertaining both to the second and third category, where a differential diagnosis is difficult, a fourth, combined category has been distinguished and displayed in the table.*

Tabela 1.10. Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego w Polsce w 2019 r.
Table 1.10. Diseases caused by ionizing radiation in Poland in 2019

Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	Przypadki Cases [n]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	2	1	1
Zaćma popromienna / <i>Cataract due to radiation</i>	2	1	1

Tabela 1.11. Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników środowiska pracy w Polsce w 2019 r.
Table 1.11. Malignant neoplasms induced by carcinogens present in work environment in Poland in 2019

Nowotwory zawodowe <i>Occupational cancers</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	52 (100,0)	46 (100,0)	6 (100,0)
Rak płuca / <i>Lung cancer</i>	19 (36,5)	19 (41,3)	– (0)
Międzybłoniak opłucnej lub otrzewnej / <i>Pleural or peritoneal mesothelioma</i>	23 (44,2)	18 (39,1)	5 (83,3)
Nowotwór układu krwiotwórczego / <i>Neoplasms of hematopoietic system</i>	2 (3,9)	2 (4,3)	– (0)
Nowotwór skóry / <i>Skin cancer</i>	2 (3,9)	1 (2,2)	1 (16,7)
Nowotwór pęcherza moczowego / <i>Bladder cancer</i>	3 (5,8)	3 (6,5)	– (0)
Rak krtani / <i>Larynx cancer</i>	1 (1,9)	1 (2,2)	– (0)
Nowotwór nosa i zatok przynosowych / <i>Malignant neoplasms of nose and accessory sinuses</i>	1 (1,9)	1 (2,2)	– (0)
Nowotwory wywołane działaniem promieniowania jonizującego z prawdopodobieństwem indukcji przekraczającym 10% / <i>Malignant neoplasms for which the probability of induction by radiation is greater than 10%</i>	1 (1,9)	1 (2,2)	– (0)
rak płuca / <i>lung cancer</i>	1 (100,0)	1 (100,0)	– (0)

Tabela 1.12. Choroby skóry w Polsce w 2019 r.
Table 1.12. Diseases of skin in Poland in 2019

Choroby skóry <i>Skin diseases</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	56 (100,0)	25 (100,0)	31 (100,0)
Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry / <i>Allergic contact dermatitis</i>	42 (75,0)	17 (68,0)	25 (80,7)
Kontaktowe zapalenie skóry z podrażnienia / <i>Irritant contact dermatitis</i>	11 (19,6)	6 (24,0)	5 (16,1)
Drożdżakowe zapalenie skóry rąk / <i>Candida infections</i>	1 (1,8)	1 (4,0)	– (0)
Grzybice skóry / <i>Dermatophyte infections</i>	1 (1,8)	1 (4,0)	– (0)
Pokrzywka kontaktowa / <i>Contact urticaria</i>	1 (1,8)	– (0)	1 (3,2)

Tabela 1.13. Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy w Polsce w 2019 r.
Table 1.13. Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed in Poland in 2019

Choroby układu ruchu <i>Diseases of locomotor system</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	89 (100,0)	37 (100,0)	52 (100,0)
Przewlekłe zapalenie ścięgna i pochewki / <i>Tendovaginitis</i>	24 (26,9)	3 (8,1)	21 (40,4)
Przewlekłe zapalenie kaletki maziowej / <i>Bursitis</i>	3 (3,4)	3 (8,1)	– (0)
Przewlekłe uszkodzenie łąkotki / <i>Lesion of meniscus</i>	7 (7,9)	6 (16,2)	1 (1,9)
Przewlekłe zapalenie okołostawowe barku / <i>Periarticular inflammation of shoulder joint</i>	25 (28,1)	13 (35,2)	12 (23,1)
Przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej / <i>Epicondylitis of shoulder bone</i>	30 (33,7)	12 (32,4)	18 (34,6)

Tabela 1.14. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy w Polsce w 2019 r.
Table 1.14. Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way the job is performed in Poland in 2019

Choroby obwodowego układu nerwowego <i>Diseases of peripheral nervous system</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	236 (100,0)	42 (100,0)	194 (100,0)
Zespół cieśni w obrębie nadgarstka / <i>Carpal tunnel syndrome</i>	228 (96,6)	39 (92,8)	189 (97,4)
Zespół rowka nerwu łokciowego / <i>Groove of ulnar nerve syndrome</i>	6 (2,6)	1 (2,4)	5 (2,6)
Zespół kanału de Guyona / <i>Guyoni tunnel syndrome</i>	1 (0,4)	1 (2,4)	– (0)
Uszkodzenie nerwu strzałkowego wspólnego u osób wykonujących pracę w pozycji kucznej / <i>Common fibular nerve lesion in persons working in squat position</i>	1 (0,4)	1 (2,4)	– (0)

Tabela 1.15. Zespół wibracyjny w Polsce w 2019 r.
Table 1.15. Vibration syndrome in Poland in 2019

Zespół wibracyjny <i>Vibration syndrome</i>	Przypadki Cases [n]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	9	8	1
Postać naczyniowo-nerwowa / <i>Vibratory angioneuropathy</i>	3	2	1
Postać kostno-stawowa / <i>Osteoarticular form</i>	4	4	–
Postać mieszana: naczyniowo-nerwowa i kostno-stawowa / / <i>Mixed form: angioneuropathy and osteoarticular disorders</i>	2	2	–

Tabela 1.16. Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi w Polsce w 2019 r.
Table 1.16. Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents in Poland in 2019

Choroby układu wzrokowego <i>Diseases of visual system</i>	Przypadki Cases [n]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	5	4	1
Epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek lub rogówki / / <i>Epidemic viral conjunctivitis or keratitis</i>	2	1	1
Zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego / <i>Cataract induced by infrared or long-wave ultraviolet radiation</i>	3	3	–

Tabela 1.17. Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa w Polsce w 2019 r.
Table 1.17. Infectious or parasitic diseases and their sequels in Poland in 2019

Choroby zakaźne lub pasożytnicze <i>Infectious or parasitic diseases and their sequels</i>	Przypadki Cases [n (%)]		
	ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
Ogółem / <i>Total</i>	700 (100,0)	437 (100,0)	263 (100,0)
Wirusowe zapalenie wątroby / <i>Viral hepatitis</i>	17 (2,4)	5 (1,1)	12 (4,6)
typu B / <i>type B</i>	4 (23,5)	1 (20,0)	3 (25,0)
typu C / <i>type C</i>	9 (53,0)	2 (40,0)	7 (58,3)
typu A / <i>type A</i>	4 (23,5)	2 (40,0)	2 (16,7)
Gruźlica / <i>Tuberculosis</i>	30 (4,3)	3 (0,7)	27 (10,3)
Brucelozę / <i>Brucellosis</i>	1 (0,1)	1 (0,2)	– (0)
Choroby przenoszone przez kleszcze / <i>Tick-borne diseases</i>	641 (91,6)	426 (97,5)	215 (81,7)
borelioza / <i>borreliosis</i>	628 (98,0)	414 (97,2)	214 (99,5)
zapalenie mózgu / <i>encephalitis</i>	13 (2,0)	12 (2,8)	1 (0,5)
Inne / <i>Other</i>	11 (1,6)	2 (0,5)	9 (3,4)

Tabela 1.18. Choroby zawodowe w Polsce w latach 2017–2019 według jednostek chorobowych
Table 1.18. Occupational diseases in Poland in 2017–2019 by nosologic units

Jednostka chorobowa Nosologic unit	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons			Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ogółem / Total	1942	2022	2065	12,7	12,9	12,9	17,3	17,5	17,5
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / / Acute and chronic intoxications and their sequels	1	2	3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gorączka metaliczna / Metallic fever	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pylice płuc / Pneumoconioses	415	392	453	2,7	2,5	2,8	3,7	3,4	3,8
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust	37	27	31	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / / Chronic obstructive bronchitis	1	4	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Astma oskrzelowa / Bronchial asthma	32	46	38	0,2	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / Extrinsic allergic alveolitis	16	22	26	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / Acute general allergic reactions	4	–	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Byssinoza / Byssinosis	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Beryloza / Berylliosis	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / / Lung diseases induced by hard metals dust	–	1	1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Alergiczny nieżyt nosa / Allergic rhinitis	17	19	19	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / Oedematous laryngitis induced by allergy	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przedziurawienie przegrody nosa / Nasal septum perforation	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Przewlekłe choroby narządu głosu / Chronic voice disorders	242	282	268	1,6	1,8	1,7	2,2	2,4	2,3
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / Diseases caused by ionizing radiation	–	–	2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Nowotwory złośliwe / Malignant neoplasms	63	77	52	0,4	0,5	0,3	0,6	0,7	0,4
Choroby skóry / Skin diseases	65	59	56	0,4	0,4	0,4	0,6	0,5	0,5
Przewlekłe choroby układu ruchu / Chronic diseases of locomotor system	92	93	89	0,6	0,6	0,6	0,8	0,8	0,8
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / Chronic diseases of peripheral nervous system	200	200	236	1,3	1,3	1,5	1,8	1,7	2,0
Ubytek słuchu / Hearing loss	100	111	75	0,7	0,7	0,5	0,9	1,0	0,6
Zespół wibracyjny / Vibration syndrome	23	17	9	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / / Diseases induced by work under increased atmospheric pressure	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / Diseases induced by high or low temperature of environment	–	–	–	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Choroby układu wzrokowego / Diseases of visual system	2	4	5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / Infectious or parasitic diseases	632	666	700	4,1	4,2	4,4	5,6	5,8	5,9

Tabela 1.19. Choroby zawodowe w Polsce według jednostek chorobowych i wieku w 2019 r.
Table 1.19. Occupational diseases in Poland by age and nosologic units in 2019

Jednostka chorobowa <i>Nosologic unit</i>	Ogółem <i>Total</i>	Wiek [lata] <i>Age [years]</i>						
		≤24	25–34	35–44	45–54	55–59	60–64	≥65
Ogółem / <i>Total</i>	2065	2	49	181	494	427	504	408
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	3	–	1	1	–	1	–	–
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	453	–	2	13	76	83	91	188
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	31	–	–	–	–	1	6	24
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1	–	–	–	–	–	–	1
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	38	–	3	6	17	6	5	1
Zewnętrzno pochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	26	1	–	5	6	9	5	–
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1	–	–	–	1	–	–	–
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1	–	–	–	–	–	–	1
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	19	–	2	4	7	2	3	1
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	268	–	–	–	9	72	132	55
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	2	–	–	–	1	1	–	–
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	52	–	–	–	–	7	11	34
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	56	1	8	8	23	5	10	1
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	89	–	3	11	25	26	18	6
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	236	–	4	31	98	56	41	6
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	75	–	–	–	6	6	42	21
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	9	–	–	–	2	1	5	1
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	5	–	–	1	–	2	2	–
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	700	–	26	101	223	149	133	68

Tabela 1.20. Choroby zawodowe wśród mężczyzn w Polsce według jednostek chorobowych i wieku w 2019 r.
Table 1.20. Occupational diseases in Polish males population by age and nosologic units in 2019

Jednostka chorobowa <i>Nosologic unit</i>	Ogółem <i>Total</i>	Wiek [lata] <i>Age [years]</i>						
		≤24	25–34	35–44	45–54	55–59	60–64	≥65
Ogółem / <i>Total</i>	1213	2	38	101	240	232	285	315
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	3	–	1	1	–	1	–	–
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	422	–	2	13	75	81	90	161
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	26	–	–	–	–	1	5	20
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1	–	–	–	–	–	–	1
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	29	–	3	4	12	4	5	1
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	14	1	–	2	3	5	3	–
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1	–	–	–	–	–	–	1
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	11	–	2	2	4	–	2	1
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	32	–	–	–	1	2	8	21
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	1	–	–	–	1	–	–	–
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	46	–	–	–	–	7	9	30
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	25	1	6	4	6	2	5	1
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	37	–	1	2	8	12	9	5
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	42	–	2	6	12	11	8	3
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	74	–	–	–	6	6	41	21
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	8	–	–	–	1	1	5	1
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	4	–	–	1	–	1	2	–
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	437	–	21	66	111	98	93	48

Tabela 1.21. Choroby zawodowe wśród kobiet w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych i wieku
Table 1.21. Occupational diseases in Polish females population in 2019 by age and nosologic unit

Jednostka chorobowa <i>Nosologic unit</i>	Ogółem <i>Total</i>	Wiek [lata] <i>Age [years]</i>						
		≤24	25–34	35–44	45–54	55–59	60–64	≥65
Ogółem / <i>Total</i>	852	–	11	80	254	195	219	93
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	31	–	–	–	1	2	1	27
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	5	–	–	–	–	–	1	4
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	9	–	–	2	5	2	–	–
Zewnętrzno pochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	12	–	–	3	3	4	2	–
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1	–	–	–	1	–	–	–
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	8	–	–	2	3	2	1	–
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	236	–	–	–	8	70	124	34
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	1	–	–	–	–	1	–	–
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	6	–	–	–	–	–	2	4
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	31	–	2	4	17	3	5	–
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	52	–	2	9	17	14	9	1
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	194	–	2	25	86	45	33	3
Ubytek słuchu / <i>Hearing loss</i>	1	–	–	–	–	–	1	–
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	1	–	–	–	1	–	–	–
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	1	–	–	–	–	1	–	–
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	263	–	5	35	112	51	40	20

Tabela 1.22. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według jednostek chorobowych i okresu narażenia na czynnik szkodliwy
Table 1.22. Occupational diseases in Poland in 2019 by nosologic units and duration of exposure to harmful agent

Jednostka chorobowa <i>Nosologic unit</i>	Okres narażenia <i>Duration of exposure</i>									bez znaczenia <i>not significant</i>
	ogółem <i>total</i>	zmiana robocza <i>one shift</i>	2 dni – 1 mies. <i>2 days – 1 month</i>	1–12 mies. <i>1–12 months</i>	lata <i>years</i>					
					1–4	5–9	10–14	15–19	>20	
Ogółem / <i>Total</i>	2065	2	1	6	49	80	129	113	899	786
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / <i>Acute and chronic intoxications and their sequels</i>	3	2	–	–	1	–	–	–	–	–
Gorączka metaliczna / <i>Metallic fever</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Pylice płuc / <i>Pneumoconioses</i>	453	–	–	–	15	24	37	52	325	–
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>/ Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	31	–	–	–	2	11	3	2	13	–
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / <i>Chronic obstructive bronchitis</i>	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	38	–	–	–	–	–	–	–	–	38
Zewnętrzno pochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych / <i>Extrinsic allergic alveolitis</i>	26	–	–	–	–	–	–	–	–	26
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / <i>Acute general allergic reactions</i>	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1
Byssinoza / <i>Byssinosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Beryloza / <i>Berylliosis</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / <i>Lung diseases induced by hard metals dust</i>	1	–	–	–	–	–	1	–	–	–
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	19	–	–	–	–	–	–	–	–	19
Zapalenie obrzękowe krtani o podłożu alergicznym / <i>/ Oedematous laryngitis induced by allergy</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Przedziurawienie przegrody nosa / <i>Nasal septum perforation</i>	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Przewlekłe choroby narządu głosu / <i>Chronic voice disorders</i>	268	–	–	–	–	–	–	6	262	–
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego <i>/ Diseases caused by ionizing radiation</i>	2	–	–	–	–	1	–	–	1	–
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	52	–	–	2	6	5	4	4	31	–
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	56	–	1	3	14	5	10	3	20	–
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	89	–	–	1	4	7	16	10	51	–

Załącznik 2

Liczba przypadków chorób zawodowych
i współczynniki zapadalności na 100 000 pracujących
i na 100 000 zatrudnionych w gospodarce narodowej
według województw

Annex 2

*Number of cases of occupational diseases
and incidence rates
per 100 000 employed persons
and per 100 000 paid employees
in national economy by voivodships*

Tabela 2.1. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według województw i jednostek chorobowych
Table 2.1. Occupational diseases in Poland in 2019 by voivodships and nosologic units

Jednostka chorobowa Nosologic unit	Województwo / Voivodship																	
	Polska / Poland	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Zakład poza granicami Polski / Enterprise division abroad
Ogółem / Total	2065	303	86	131	67	43	141	262	22	43	102	96	297	72	133	171	95	1
Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa / Acute and chronic intoxications with chemical substances and their sequels	3	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gorączka metaliczna / Metallic fever	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pylice płuc / Pneumoconioses	453	115	3	3	-	3	20	50	1	2	-	2	198	27	-	26	3	-
Choroby opłucnej lub osierdzia / Diseases of pleura or pericardium	31	3	-	1	-	-	3	12	-	-	1	4	1	1	-	3	2	-
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli / Chronic obstructive bronchitis	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Astma oskrzelowa / Bronchial asthma	38	2	3	4	3	3	3	2	2	-	-	4	1	-	3	7	1	-
Zewnętrzne zapalenie pęcherzyków płucnych / Extrinsic allergic alveolitis	26	-	2	-	-	2	1	6	-	-	5	1	1	1	2	5	-	-
Ostre uogólnione reakcje alergiczne / Acute general allergic reactions	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Byssinoza / Byssinosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Beryloza / Berylliosis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych / Lung diseases induced by hard metals dust	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alergiczny nieżyt nosa / Allergic rhinitis	19	3	-	1	2	3	1	3	-	-	-	1	1	-	3	1	-	-
Zapalenie obrzękowe krtani / Oedematous laryngitis	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przedziurawienie przegrody nosa / Nasal septum perforation	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Przewlekłe choroby narządu głosu / Chronic voice disorders	268	23	19	25	8	7	32	25	-	2	1	8	21	8	4	63	22	-

Jednostka chorobowa <i>Nosologic unit</i>	Województwo / Voivodship																	
	Polska / Poland	Dolnośląskie	Kujawsko-pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Zakład poza granicami Polski / Enterprise division abroad
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Nowotwory złośliwe / <i>Malignant neoplasms</i>	52	7	4	1	-	-	12	8	-	1	-	9	3	2	-	2	3	-
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	56	10	4	2	3	4	4	8	-	2	2	-	3	5	2	5	2	-
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	89	10	7	2	9	2	10	14	1	2	-	4	10	4	3	9	2	-
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous system</i>	236	53	16	10	10	7	18	29	8	6	6	13	26	4	14	9	7	-
Obustronny trwały ubytek słuchu / <i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>	75	10	7	1	1	4	4	3	-	1	1	12	11	3	2	11	4	-
Zespół wibracyjny / <i>Vibration syndrome</i>	9	2	-	2	-	-	1	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Choroby wywołane pracą w warunkach podwyższonego ciśnienia atmosferycznego / <i>Diseases induced by work under increased atmospheric pressure</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia / <i>Diseases induced by high or low temperature of environment</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	5	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Choroby zakaźne lub pasożytnicze / <i>Infectious or parasitic diseases</i>	700	64	21	79	31	8	29	97	9	27	86	38	18	15	100	29	49	-

Tabela 2.2. Najczęściej stwierdzane choroby zakaźne lub pasożytnicze według województw w Polsce 2019 r.
Table 2.2. The most frequent infectious or parasitic diseases by voivodships in Poland in 2019

Województwo Voivodship	Choroby zakaźne lub pasożytnicze Infectious or parasitic diseases						
	ogółem total	WZW A hepatitis A	WZW B hepatitis B	WZW C hepatitis C	gruźlica tuberculosis	borelioza borreliosis	kleszczowe zapalenie mózgu tick-borne encephalitis
Polska / Poland	700	4	4	9	30	628	13
Dolnośląskie	64	1	1	1	1	57	-
Kujawsko-pomorskie	21	-	-	1	-	17	-
Lubelskie	79	-	-	-	4	74	1
Lubuskie	31	-	-	-	-	31	-
Łódzkie	8	-	-	-	1	7	-
Małopolskie	29	-	-	1	1	27	-
Mazowieckie	97	1	1	2	11	78	2
Opolskie	9	-	-	-	2	7	-
Podkarpackie	27	-	-	1	1	25	-
Podlaskie	86	-	-	-	-	77	7
Pomorskie	38	-	1	-	5	32	-
Śląskie	18	-	1	1	1	15	-
Świętokrzyskie	15	-	-	-	-	15	-
Warmińsko-mazurskie	100	-	-	1	1	95	3
Wielkopolskie	29	1	-	1	1	24	-
Zachodniopomorskie	49	1	-	-	1	47	-

Tabela 2.3. Choroby zawodowe w Polsce w latach 2017–2019 według województw
Table 2.3. Occupational diseases in Poland in 2017–2019 by voivodships

Województwo Voivodship	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons			Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Polska / Poland	1942	2022	2065	12,7	12,9	12,9	17,3	17,5	17,5
Dolnośląskie	206	212	303	19,2	19,3	27,6	24,0	24,2	34,7
Kujawsko-pomorskie	95	96	86	14,2	14,0	12,4	19,5	19,4	17,1
Lubelskie	97	102	131	12,1	12,5	15,9	22,9	23,7	29,8
Lubuskie	68	67	67	21,8	21,1	20,8	28,6	27,7	27,3
Łódzkie	50	41	43	5,4	4,3	4,5	7,8	6,3	6,5
Małopolskie	147	161	141	11,0	11,7	10,0	16,2	17,2	14,8
Mazowieckie	217	233	262	7,0	7,3	8,1	8,8	9,1	10,0
Opolskie	17	15	22	5,8	5,0	7,2	8,1	6,9	9,9
Podkarpackie	43	30	43	5,5	3,8	5,3	9,5	6,5	9,1
Podlaskie	116	109	102	29,4	27,1	24,7	50,5	46,3	41,8
Pomorskie	91	81	96	11,7	9,9	11,5	15,0	12,7	14,7
Śląskie	369	391	297	23,0	23,8	17,9	28,4	29,4	22,1
Świętokrzyskie	96	95	72	21,6	20,9	15,6	38,5	37,0	27,4
Warmińsko-mazurskie	106	106	133	26,1	25,6	31,8	36,0	35,4	44,0
Wielkopolskie	132	175	171	8,5	10,9	10,4	11,3	14,3	13,7
Zachodniopomorskie	91	107	95	18,1	20,6	18,1	23,9	27,2	23,8
Zakład poza granicami Polski / Enterprise division abroad	1	1	1	x	x	x	x	x	x

x – brak danych o liczbie pracujących i zatrudnionych / no data on numer of employed persons and paid employees.

Tabela 2.4. Lista kolejności województw według liczby przypadków chorób zawodowych w Polsce w 2019 r.
Table 2.4. Rank-list of voivodships by number of cases of occupational diseases in Poland in 2019

Województwo Voivodship	Przypadki Cases [n]
Polska / Poland	2065
Dolnośląskie	303
Śląskie	297
Mazowieckie	262
Wielkopolskie	171
Małopolskie	141
Warmińsko-mazurskie	133
Lubelskie	131
Podlaskie	102
Pomorskie	96
Zachodniopomorskie	95
Kujawsko-pomorskie	86
Świętokrzyskie	72
Lubuskie	67
Podkarpackie	43
Łódzkie	43
Opolskie	22
Zakład poza granicami Polski / Enterprise division abroad	1

Tabela 2.5. Lista kolejności województw według wielkości współczynnika zapadalności na 100 000 pracujących na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.

Table 2.5. Rank-list of voivodships by rate per 100 000 employed persons in Poland in 2019

Województwo Voivodship	Przypadki Cases [n]	Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons
Polska / Poland	2065	12,9
Warmińsko-mazurskie	133	31,8
Dolnośląskie	303	27,6
Podlaskie	102	24,7
Lubuskie	67	20,8
Zachodniopomorskie	95	18,1
Śląskie	297	17,9
Lubelskie	131	15,9
Świętokrzyskie	72	15,6
Kujawsko-pomorskie	86	12,4
Pomorskie	96	11,5
Wielkopolskie	171	10,4
Małopolskie	141	10,0
Mazowieckie	262	8,1
Opolskie	22	7,2
Podkarpackie	43	5,3
Łódzkie	43	4,5
Zakład poza granicami Polski / / Enterprise division abroad	1	x

x – brak danych o liczbie pracujących / no data on number of employed persons.

Tabela 2.6. Lista kolejności województw według wielkości współczynnika zapadalności na 100 000 zatrudnionych na choroby zawodowe w Polsce w 2019 r.

Table 2.6. Rank-list of voivodships by rate per 100 000 paid employees in Poland in 2019

Województwo Voivodship	Przypadki Cases [n]	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
Polska / Poland	2065	17,5
Warmińsko-mazurskie	133	44,0
Podlaskie	102	41,8
Dolnośląskie	303	34,7
Lubelskie	131	29,8
Świętokrzyskie	72	27,4
Lubuskie	67	27,3
Zachodniopomorskie	95	23,8
Śląskie	297	22,1
Kujawsko-pomorskie	86	17,1
Małopolskie	141	14,8
Pomorskie	96	14,7
Wielkopolskie	171	13,7
Mazowieckie	262	10,0
Opolskie	22	9,9
Podkarpackie	43	9,1
Łódzkie	43	6,5
Zakład poza granicami Polski / / Enterprise division abroad	1	x

x – brak danych o liczbie zatrudnionych / no data on number of paid employees.

Załącznik 3

Liczba przypadków chorób zawodowych
i współczynniki zapadalności
na 100 000 pracujących i 100 000 zatrudnionych
według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)

Annex 3

*Number of cases of occupational diseases
and incidence rates per 100 000 employed persons
and per 100 000 paid employees
by Nomenclature statistique des Activités économiques
dans la Communauté Européenne (NACE)*

Tabela 3.1. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji PKD
Table 3.1. Occupational diseases in Poland in 2019 by NACE sections

Sekcja Section	Opis Description	Przypadki Cases [n]	Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
	Ogółem / Total	2065	12,9	17,5
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo / / Agriculture, hunting, forestry and fishing	665	27,9	445,8
B	Górnictwo i wydobywanie / Mining and quarrying	300	216,4	218,9
C	Przetwórstwo przemysłowe / Manufacturing	554	19,7	21,0
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę / Electricity, gas, steam and air conditioning supply	6	4,8	4,9
E	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja / Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	5	3,1	3,2
F	Budownictwo / Construction	54	5,6	7,7
G	Handel; naprawa pojazdów samochodowych / / Trade; repair of motor vehicles	32	1,4	1,7
H	Transport i gospodarka magazynowa / / Transportation and storage	17	1,9	2,2
I	Zakwaterowanie i gastronomia / / Accommodation and catering	3	1,0	1,2
J	Informacja i komunikacja / Information and communication	3	0,8	1,0
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa / / Financial and insurance activities	1	0,3	0,3
L	Obsługa rynku nieruchomości / Real estate activities	10	4,4	5,3
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna / Professional, scientific and technical activities	12	1,7	2,6
N	Administrowanie i działalność wspierająca / / Administrative and support service activities	8	1,4	1,6
O	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne / Public administration and defence; compulsory social security	9	0,9	0,9
P	Edukacja / Education	272	22,9	23,7
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna / Human health and social work activities	86	9,5	11,5
R	Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją / Arts, entertainment and recreation	12	7,6	8,7
S	Pozostała działalność usługowa / Other service activities	16	5,0	7,9

Tabela 3.2. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.2. Occupational diseases in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
		Ogółem / Total	2065	1213	852	12,9	17,5
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	665	429	236	27,9	445,8
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	488	267	221	21,0	488,3
	2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	176	161	15	318,2	376,7
	3	Rybactwo	1	1	-	29,4	39,9
		Przemysł (Sekcje: B+C+D+E)	865	615	250	26,7	28,4
B		Górnictwo i wydobywanie	300	298	2	216,4	218,9
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	230	229	1	280,8	280,8
	6	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	3	3	-	x	x
	7	Górnictwo rud metali	5	5	-	x	x
	8	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	13	12	1	60,2	64,1
	9	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	49	49	-	306,7	311,2
C		Przetwórstwo przemysłowe	554	306	248	19,7	21,0
	10	Produkcja artykułów spożywczych	75	31	44	17,4	18,1
	11	Produkcja napojów	3	3	-	13,0	x
	12	Produkcja wyrobów tytoniowych	-	-	-	-	-
	13	Produkcja wyrobów tekstylnych	23	2	21	39,7	43,1
	14	Produkcja odzieży	16	1	15	17,6	19,9
	15	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	3	-	3	11,5	12,6
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	9	5	4	6,8	7,7
	17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	20	10	10	29,8	x
	18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	5	1	4	9,0	10,3
	19	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	1	1	-	7,1	7,1
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	24	18	6	28,2	26,6
	21	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	4	1	3	16,0	16,1
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	58	28	30	25,3	26,2
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	47	38	9	32,6	34,5
	24	Produkcja metali	67	60	7	96,6	9,9

Tabela 3.2. cd. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.2. cont. Occupational diseases in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	47	40	7	12,9	14,2
	26	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2	-	2	3,1	3,2
	27	Produkcja urządzeń elektrycznych	20	3	17	16,5	16,8
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	16	14	2	11,4	11,8
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	44	8	36	20,6	20,7
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	27	25	2	52,7	54,2
	31	Produkcja mebli	18	6	12	9,1	9,9
	32	Pozostała produkcja wyrobów	17	4	13	26,2	32,3
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	8	7	1	6,0	7,5
D		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	6	6	-	4,8	4,9
E		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	5	-	3,1	3,2
	36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2	2	-	4,6	4,6
	37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	1	1	-	2,5	2,6
	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	2	2	-	2,7	2,8
	39	Działalność związana z rekultywacją i pozostała działalność usługowa związana z gospodarką odpadami	-	-	-	-	-
F		Budownictwo	54	53	1	5,6	7,7
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	10	9	1	3,2	4,0
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	15	15	-	8,7	9,6
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	29	29	-	6,0	9,7
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	32	16	16	1,4	1,7

Seksja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	7	7	-	2,5	3,6
	46	Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	11	4	7	1,4	1,6
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	14	5	9	1,1	1,4
H		Transport i gospodarka magazynowa	17	13	4	1,9	2,2
	49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	8	8	-	1,3	1,6
	50	Transport wodny	1	1	-	31,9	38,4
	51	Transport lotniczy	-	-	-	-	-
	52	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	2	2	-	1,2	1,3
	53	Działalność pocztowa i kurierska	6	2	4	x	x
I		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	3	-	3	1,0	1,2
	55	Zakwaterowanie	-	-	-	-	-
	56	Działalność usługowa związana z wyżywieniem	3	-	3	1,4	1,8
J		Informacja i komunikacja	3	1	2	0,8	1,0
	58	Działalność wydawnicza	1	-	1	2,7	3,0
	59	Działalność związana z produkcją filmów, nagrań wideo, programów telewizyjnych, nagrań dźwiękowych i muzycznych	-	-	-	-	-
	60	Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	1	1	-	6,0	6,1
	61	Telekomunikacja	1	-	1	1,8	2,0
	62	Działalność związana z oprogramowaniem i doradztwem w zakresie informatyki oraz działalność powiązana	-	-	-	-	-
	63	Działalność usługowa w zakresie informacji	-	-	-	-	-
K		Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	-	1	0,3	0,3
	64	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych	1	-	1	0,4	0,5
	65	Ubezpieczenia, reasekuracja oraz fundusze emerytalne, z wyłączeniem obowiązkowego ubezpieczenia społecznego	-	-	-	-	-

Tabela 3.2. cd. Choroby zawodowe w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.2. cont. Occupational diseases in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	66	Działalność wspomagająca usługi finansowe oraz ubezpieczenia i fundusze emerytalne	-	-	-	-	-
L		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	10	7	3	4,4	5,3
M		Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	12	12	-	1,7	2,6
	69	Działalność prawnicza, rachunkowo-księgową i doradztwo podatkowe	-	-	-	-	-
	70	Działalność firm centralnych (Head Offices); doradztwo związane z zarządzaniem	5	5	-	3,8	5,4
	71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	3	3	-	2,1	4,3
	72	Badania naukowe i prace rozwojowe	1	1	-	1,5	1,6
	73	Reklama, badanie rynku i opinii publicznej	-	-	-	-	-
	74	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	1	-	1,6	4,2
	75	Działalność weterynaryjna	2	2	-	14,4	29,3
N		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	8	5	3	1,4	1,6
	77	Wynajem i dzierżawa	-	-	-	-	-
	78	Działalność związana z zatrudnieniem	-	-	-	-	-
	79	Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane	-	-	-	-	-
	80	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	3	2	1	2,2	2,3
	81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	4	3	1	3,2	3,8
	82	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	1	-	1	1,1	1,4
O		Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	9	5	4	1,0	0,9

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]			Współczynnik na 100 000 pracujących Rate per 100 000 employed persons	Współczynnik na 100 000 zatrudnionych Rate per 100 000 paid employees
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
P		Edukacja	272	32	240	22,9	23,7
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	86	15	71	9,5	11,5
	86	Opieka zdrowotna	74	12	62	10,6	13,7
	87	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	8	2	6	8,7	8,8
	88	Pomoc społeczna bez zakwaterowania	4	1	3	3,3	3,4
R		Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	12	8	4	7,6	8,7
	90	Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	5	2	3	8,4	10,0
	91	Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	7	6	1	14,8	15,1
	92	Działalność związana z grami losowymi i zakładami wzajemnymi	-	-	-	-	-
	93	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	-	-	-	-	-
S		Pozostała działalność usługowa	16	2	14	5,0	7,9
	94	Działalność organizacji członkowskich	4	1	3	3,0	3,9
	95	Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1	1	-	3,5	7,0
	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	11	-	11	6,9	12,7

x – brak danych o liczbie pracujących lub zatrudnionych / no data on number of employed persons or paid employees.

Tabela 3.3. Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci

Table 3.3. Acute and chronic intoxications with chemical substances and their sequels in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	3	3	-
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	1	-
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	1	1	-
C		Przetwórstwo przemysłowe	2	2	-
	10	Produkcja artykułów spożywczych	2	2	-

Tabela 3.4. Pylice płuc w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.4. Pneumoconioses in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	453	422	31
B		Górnictwo i wydobywanie	282	282	–
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	221	221	–
	7	Górnictwo rud metali	3	3	–
	8	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	11	11	–
	9	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	47	47	–
C		Przetwórstwo przemysłowe	144	113	31
	16	Produkcja opakowań drewnianych	1	1	–
	17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	18	8	10
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	8	6	2
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	26	16	10
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	24	23	1
	24	Produkcja metali	42	38	4
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	15	15	–
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2	2	–
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1	1	–
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1	1	–
	32	Pozostała produkcja wyrobów	4	–	4
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2	2	–
D		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	1	1	–
F		Budownictwo	22	22	–
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2	2	–
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	9	9	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	11	11	–
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2	2	–
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	1	1	–
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	1	1	–
H		Transport i gospodarka magazynowa	1	1	–
	52	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	1	1	–
L		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	–

Tabela 3.5. Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci

Table 3.5. Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	31	26	5
B		Górnictwo i wydobywanie	1	1	–
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1	1	–
C		Przetwórstwo przemysłowe	24	19	5
	17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1	1	–
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	1	–
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	7	4	3
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	7	5	2
	24	Produkcja metali	3	3	–
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	4	4	–
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	1	–
F		Budownictwo	3	3	–
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2	2	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	1	1	–
L		Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	1	–
O		Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	1	–
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	1	–
	86	Opieka zdrowotna	1	1	–

Tabela 3.6. Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci

Table 3.6. Chronic obstructive bronchitis in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	1	1	–
F		Budownictwo	1	1	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	1	1	–

Tabela 3.7. Astma oskrzelowa w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.7. Bronchial asthma in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	38	29	9
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	16	11	5
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	16	11	5
C		Przetwórstwo przemysłowe	19	16	3
	10	Produkcja artykułów spożywczych	14	12	2
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1	1	-
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	-	1
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1	1	-
	32	Pozostała produkcja wyrobów	1	1	-
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	1	-
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1	1	-
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	1	1	-
H		Transport i gospodarka magazynowa	1	1	-
	49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	1	1	-
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	-	1
	86	Opieka zdrowotna	1	-	1

Tabela 3.8. Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci

Table 3.8. Extrinsic allergic alveolitis in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	26	14	12
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23	12	11
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	23	12	11
C		Przetwórstwo przemysłowe	3	2	1
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	2	1	1
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	1	1	-

Tabela 3.9. Ostre uogólnione reakcje alergiczne w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.9. Acute general allergic reactions in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	1	–	1
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	–	1
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	1	–	1

Tabela 3.10. Choroby płuc wywołane pyłem metali twardych w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.10. Lung diseases induced by hard metals dust in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	1	1	–
C		Przetwórstwo przemysłowe	1	1	–
	11	Produkcja napojów	1	1	–

Tabela 3.11. Alergiczny nieżyt nosa w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.11. Allergic rhinitis in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	19	11	8
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	3	3
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	6	3	3
C		Przetwórstwo przemysłowe	10	8	2
	10	Produkcja artykułów spożywczych	6	5	1
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1	1	–
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	–	1
	21	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	1	1	–
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	1	1	–
P		Edukacja	1	–	1
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	–	1
	86	Opieka zdrowotna	1	–	1
S		Pozostała działalność usługowa	1	–	1
	94	Działalność organizacji członkowskich	1	–	1

Tabela 3.12. Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci

Table 3.12. Chronic voice disorders due to excessive vocal effort in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	268	32	236
J		Informacja i komunikacja	1	–	1
	61	Telekomunikacja	1	–	1
N		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	–	1
	80	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	1	–	1
O		Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	–	1
P		Edukacja	257	30	227
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	5	1	4
	87	Opieka zdrowotna	5	1	4
R		Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	1	1
	90	Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	2	1	1
S		Pozostała działalność usługowa	1	–	1
	94	Działalność organizacji członkowskich	1	–	1

Tabela 3.13. Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci

Table 3.13. Diseases caused by ionizing radiation in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	2	1	1
M		Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	1	–
	72	Badania naukowe i prace rozwojowe	1	1	–
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	–	1
	86	Opieka zdrowotna	1	–	1

Tabela 3.14. Nowotwory złośliwe w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.14. Malignant neoplasms in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	52	46	6
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1	1	-
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	1	1	-
B		Górnictwo i wydobywanie	2	2	-
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	2	2	-
C		Przetwórstwo przemysłowe	40	34	6
	13	Produkcja wyrobów tekstylnych	1	1	-
	17	Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1	1	-
	19	Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej	1	1	-
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	6	6	-
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4	1	3
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	5	4	1
	24	Produkcja metali	9	8	1
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2	1	1
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	1	1	-
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	8	8	-
	32	Pozostała produkcja wyrobów	2	2	-
F		Budownictwo	4	4	-
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	1	1	-
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1	1	-
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	2	2	-
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2	2	-
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	2	2	-
H		Transport i gospodarka magazynowa	1	1	-
	50	Transport wodny	1	1	-
P		Edukacja	2	2	-

Tabela 3.15. Choroby skóry w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.15. Skin diseases in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	56	25	31
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6	2	4
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	6	2	4
C		Przetwórstwo przemysłowe	28	17	11
	15	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	1	–	1
	18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2	1	1
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2	2	–
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	3	3	–
	24	Produkcja metali	1	1	–
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	5	4	1
	27	Produkcja urządzeń elektrycznych	4	1	3
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2	1	1
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	5	3	2
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1	–	1
	31	Produkcja mebli	1	1	–
	32	Pozostała produkcja wyrobów	1	–	1
F		Budownictwo	4	3	1
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2	1	1
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1	1	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	1	1	–
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	4	2	2
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	1	1	–
	46	Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	2	1	1
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	1	–	1
L	68	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1	–	1
M		Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	1	–
	74	Pozostała działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1	1	–
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	9	–	9
	86	Opieka zdrowotna	9	–	9
S		Pozostała działalność usługowa	3	–	3
	94	Działalność organizacji członkowskich	1	–	1
	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	2	–	2

Tabela 3.16. Przewlekłe choroby układu ruchu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.16. Chronic diseases of locomotor system in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	89	37	52
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	4	2	2
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	4	2	2
B		Górnictwo i wydobywanie	1	1	–
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1	1	–
C		Przetwórstwo przemysłowe	42	11	31
	10	Produkcja artykułów spożywczych	6	2	4
	13	Produkcja wyrobów tekstylnych	3	1	2
	14	Produkcja odzieży	3	1	2
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1	–	1
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	1	–	1
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	4	–	4
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	1	1	–
	24	Produkcja metali	1	1	–
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	2	2	–
	27	Produkcja urządzeń elektrycznych	2	–	2
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	1	–	1
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	7	1	6
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1	1	–
	31	Produkcja mebli	5	–	5
	32	Pozostała produkcja wyrobów	2	–	2
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	2	1	1
F		Budownictwo	8	8	–
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	2	2	–
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1	1	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	5	5	–
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	9	3	6
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	1	1	–
	46	Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	2	1	1
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	6	1	5
H		Transport i gospodarka magazynowa	4	2	2
	53	Działalność pocztowa i kurierska	4	2	2
I		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1	–	1
	56	Działalność usługowa związana z żywnością	1	–	1

Tabela 3.16. cd. Przewlekłe choroby układu ruchu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.16. cont. Chronic diseases of locomotor system in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
L	68	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	4	3	1
O	84	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	1	–
P	85	Edukacja	2	–	2
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7	4	3
	86	Opieka zdrowotna	7	4	3
R		Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	3	1	2
	90	Działalność twórcza związana z kulturą i rozrywką	3	1	2
S		Pozostała działalność usługowa	3	1	2
	95	Naprawa i konserwacja komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego	1	1	–
	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	2	–	2

Tabela 3.17. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.17. Chronic diseases of peripheral nervous system in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	236	42	194
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10	5	5
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	7	2	5
	2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	3	3	–
B		Górnictwo i wydobywanie	2	–	2
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	1	–	1
	8	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	1	–	1
C		Przetwórstwo przemysłowe	183	27	156
	10	Produkcja artykułów spożywczych	45	9	36
	11	Produkcja napojów	1	1	–
	13	Produkcja wyrobów tekstylnych	19	–	19
	14	Produkcja odzieży	13	–	13
	15	Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych	2	–	2
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	2	–	2
	18	Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	3	–	3
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	3	1	2
	21	Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych	3	–	3
	22	Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	12	3	9
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	8	3	5
	24	Produkcja metali	2	–	2

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	7	2	5
	26	Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	2	–	2
	27	Produkcja urządzeń elektrycznych	13	1	12
	29	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli	29	1	28
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	1	–	1
	31	Produkcja mebli	12	5	7
	32	Pozostała produkcja wyrobów	5	–	5
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	1	–
E		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	–
	36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1	1	–
F		Budownictwo	4	4	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	4	4	–
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	8	1	7
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	1	1	–
	46	Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	4	–	4
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	3	–	3
H		Transport i gospodarka magazynowa	1	–	1
	53	Działalność pocztowa i kurierska	1	–	1
I		Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	2	–	2
	56	Działalność usługowa związana z wyżywieniem	2	–	2
J		Informacja i komunikacja	1	–	1
	58	Działalność wydawnicza	1	–	1
K		Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	–	1
	64	Finansowa działalność usługowa, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszów emerytalnych	1	–	1
L	68	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3	2	1
N		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	–	1
	82	Działalność związana z administracyjną obsługą biura i pozostała działalność wspomagająca prowadzenie działalności gospodarczej	1	–	1
O	84	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	1	–	1
P	85	Edukacja	5	–	5
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6	2	4
	86	Opieka zdrowotna	6	2	4
S		Pozostała działalność usługowa	7	–	7
	96	Pozostała indywidualna działalność usługowa	7	–	7

Tabela 3.18. Obustronny trwały ubytek słuchu w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.18. Bilateral permanent noise-induced hearing loss in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	75	74	1
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	5	5	-
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	2	2	-
	2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	2	2	-
	3	Rybactwo	1	1	-
B		Górnictwo i wydobywanie	7	7	-
	5	Wydobywanie węgla kamiennego i węgla brunatnego (lignitu)	4	4	-
	7	Górnictwo rud metali	2	2	-
	9	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	1	1	-
C		Przetwórstwo przemysłowe	50	49	1
	10	Produkcja artykułów spożywczych	2	1	1
	20	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2	2	-
	23	Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2	2	-
	24	Produkcja metali	8	8	-
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	15	15	-
	27	Produkcja urządzeń elektrycznych	1	1	-
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	8	8	-
	30	Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	11	11	-
	33	Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń	1	1	-
D		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	2	-
E		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1	1	-
	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	1	1	-
F		Budownictwo	3	3	-
	41	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	1	1	-
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	2	2	-
H		Transport i gospodarka magazynowa	6	6	-
	49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	6	6	-
J		Informacja i komunikacja	1	1	-
	60	Nadawanie programów ogólnodostępnych i abonamentowych	1	1	-

Tabela 3.19. Zespół wibracyjny w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.19. Vibration syndrome in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	9	8	1
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	3	3	–
	2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	3	3	–
B		Górnictwo i wydobywanie	1	1	–
	9	Działalność usługowa wspomagająca górnictwo i wydobywanie	1	1	–
C		Przetwórstwo przemysłowe	3	2	1
	28	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana	2	2	–
	32	Pozostała produkcja wyrobów	1	–	1
F		Budownictwo	2	2	–
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	1	1	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	1	1	–

Tabela 3.20. Choroby układu wzrokowego w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.20. Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	5	4	1
C		Przetwórstwo przemysłowe	2	2	–
	24	Produkcja metali	1	1	–
	32	Pozostała produkcja wyrobów	1	1	–
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	1	1	–
	45	Handel hurtowy i detaliczny pojazdami samochodowymi; naprawa pojazdów samochodowych	1	1	–
N		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1	1	–
	81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	1	1	–
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1	–	1
	86	Opieka zdrowotna	1	–	1

Tabela 3.21. Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa w Polsce w 2019 r. według sekcji i działów PKD i płci
Table 3.21. Infectious or parasitic diseases and their sequels in Poland in 2019 by gender and NACE sections and divisions

Sekcja Section	Dział Division	Opis Description	Przypadki Cases [n]		
			ogółem total	mężczyźni males	kobiety females
		Ogółem / Total	700	437	263
A		Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	589	384	205
	1	Uprawy rolne, chów i hodowla zwierząt, łowiectwo, włączając działalność usługową	421	231	190
	2	Leśnictwo i pozyskiwanie drewna	168	153	15
B		Górnictwo i wydobywanie	4	4	–
	6	Górnictwo ropy naftowej i gazu ziemnego	3	3	–
	8	Pozostałe górnictwo i wydobywanie	1	1	–
C		Przetwórstwo przemysłowe	3	3	–
	11	Produkcja napojów	1	1	–
	16	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania	1	1	–
	25	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	1	1	–
D		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	3	3	–
E		Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	3	3	–
	36	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1	1	–
	37	Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	1	1	–
	38	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców	1	1	–
F		Budownictwo	3	3	–
	42	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej	2	2	–
	43	Roboty budowlane specjalistyczne	1	1	–
G		Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5	4	1
	46	Handel hurtowy z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	3	2	1
	47	Handel detaliczny, z wyłączeniem handlu detalicznego pojazdami samochodowymi	2	2	–
H		Transport i gospodarka magazynowa	3	2	1
	49	Transport lądowy oraz transport rurociągowy	1	1	–
	52	Magazynowanie i działalność usługowa wspomagająca transport	1	1	–
	53	Działalność pocztowa i kurierska	1	–	1
M		Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10	10	–
	70	Działalność firm centralnych (<i>head offices</i>); doradztwo związane z zarządzaniem	5	5	–
	71	Działalność w zakresie architektury i inżynierii; badania i analizy techniczne	3	3	–
	75	Działalność weterynaryjna	2	2	–
N		Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	5	4	1
	80	Działalność detektywistyczna i ochroniarska	2	2	–

Sekcja <i>Section</i>	Dział <i>Division</i>	Opis <i>Description</i>	Przypadki Cases [n]		
			ogółem <i>total</i>	mężczyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>
	81	Działalność usługowa związana z utrzymaniem porządku w budynkach i zagospodarowaniem terenów zieleni	3	2	1
O		Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	5	3	2
P		Edukacja	5	–	5
Q		Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	54	7	47
	86	Opieka zdrowotna	47	5	42
	87	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem	3	1	2
	88	Pomoc społeczna bez zakwaterowania	4	1	3
R		Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	7	6	1
	91	Działalność bibliotek, archiwów, muzeów oraz pozostała działalność związana z kulturą	7	6	1
S		Pozostała działalność usługowa	1	1	–
	94	Działalność organizacji członkowskich	1	1	–

Załącznik 4

Liczba przypadków chorób zawodowych
w opiece zdrowotnej i pomocy społecznej

Annex 4

*Number of cases of occupational diseases
among health and social workers*

Tabela 4.1. Choroby zawodowe wśród pracowników opieki zdrowotnej i pomocy społecznej w Polsce w 2019 r. według PKD i jednostek chorobowych

Table 4.1. Occupational diseases among health and social workers in Poland in 2019 by nosologic units and NACE groups and classes

Jednostka chorobowa Nosologic unit	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (86–88) Health care and social work	Opieka zdrowotna (86) Health care	Działalność szpitali (86.10) Hospital activities	Praktyka lekarska ogólna (86.21) Medical practice activities	Praktyka lekarska specjalistyczna (86.22) Specialistic medical practice activities	Praktyka lekarska dentystryczna (86.23) Dental practice activities	Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej (86.90) Other health activities	Pomoc społeczna z zakwaterowaniem (87) Social work activities with accommodation	Pomoc społeczna bez zakwaterowania (88) Social work activities without accommodation
Ogółem / Total	86	74	60	2	-	8	4	8	4
Choroby opłucnej lub osierdza wywołane pyłem azbestu / Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Astma oskrzelowa / Bronchial asthma	1	1	-	-	-	1	-	-	-
Alergiczny nieżyt nosa / Allergic rhinitis	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Przewlekłe choroby narządu głosu / / Chronic voice disorders	5	-	-	-	-	-	-	5	-
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / / Diseases caused by ionizing radiation	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Choroby skóry / Skin diseases	9	9	9	-	-	-	-	-	-
Przewlekłe choroby narządu ruchu / / Chronic diseases of locomotor system	7	7	3	-	-	4	-	-	-
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / Chronic diseases of peripheral nervous system	6	6	3	-	-	3	-	-	-
Choroby układu wzrokowego / / Diseases of visual system	1	1	1	-	-	-	-	-	-
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa / Infectious or parasitic diseases and their sequels	54	47	41	2	-	-	4	3	4

Tabela 4.2. Choroby zawodowe stwierdzone w Polsce w 2019 r. wśród pracowników opieki zdrowotnej według wybranych zawodów i miejsca pracy

Table 4.2. Occupational diseases among health care employees by profession and workplace in Poland in 2019

Miejsce pracy <i>Workplace</i>	Zawód <i>Profession</i>					Ogółem <i>Total</i>
	lekarz medycyny <i>physician</i>	lekarz dentysta <i>dentist</i>	pielęgniarka <i>nurse</i>	ratownik medyczny <i>medical rescuer</i>	inny pracownik ochrony zdrowia <i>other health care worker</i>	
Ogółem / <i>Total</i>	7	7	40	3	17	74
Oddział szpitalny / <i>Hospital department</i>	7	–	34	2	9	52
Laboratorium (pracownia) służby zdrowia / <i>Laboratory</i>	–	–	–	–	3	3
Inna poradnia służby zdrowia / <i>Other outpatient clinic</i>	–	–	2	1	1	4
Inna placówka służby zdrowia / <i>Other institution of health service</i>	–	–	4	–	3	7
Prywatny gabinet zabiegowy / <i>Non-public consulting room</i>	–	7	–	–	1	8

Tabela 4.3. Choroby zawodowe stwierdzone w Polsce w 2019 r. wśród pracowników opieki zdrowotnej według wybranych zawodów i jednostek chorobowych

Table 4.3. Occupational diseases among health care employees by selected professions and nosologic units in Poland in 2019

Jednostka chorobowa <i>Nosologic unit</i>	Zawód <i>Profession</i>					Ogółem <i>Total</i>
	lekarz medycyny <i>physician</i>	lekarz dentysta <i>dentist</i>	pielęgniarka <i>nurse</i>	ratownik medyczny <i>medical rescuer</i>	inny pracownik ochrony zdrowia <i>other health care worker</i>	
Ogółem / <i>Total</i>	7	7	40	3	17	74
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu / <i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>	–	–	–	–	1	1
Astma oskrzelowa / <i>Bronchial asthma</i>	–	–	–	–	1	1
Alergiczny nieżyt nosa / <i>Allergic rhinitis</i>	–	–	1	–	–	1
Choroby wywołane działaniem promieniowania jonizującego / <i>Diseases caused by ionizing radiation</i>	–	–	–	–	1	1
Choroby skóry / <i>Skin diseases</i>	1	–	7	–	1	9
Przewlekłe choroby układu ruchu / <i>Chronic diseases of locomotor system</i>	–	4	–	1	2	7
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego / <i>Chronic diseases of peripheral nervous</i>	–	3	–	–	3	6
Choroby układu wzrokowego / <i>Diseases of visual system</i>	–	–	1	–	–	1
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa / <i>Infectious or parasitic diseases and their sequels</i>	6	–	31	2	8	47